

**Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний університет
Кафедра менеджменту і адміністрування**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри
проф. Шашкова Н.І.

“ ___ ” _____ 2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

_____ ОК 6 Державна регіональна політика та _____

_____ територіальна організація влади в Україні _____

спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування _____

факультет _____ економіки і менеджменту _____

2018-2019 навчальний рік

Робоча програма «Державна регіональна політика та територіальна організація влади в Україні» для студентів за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування.

Розробник: к.е.н., доцент Макаренко С.М.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри менеджменту і адміністрування

Протокол від “03” вересня 2018 року № 2

Завідувач кафедри менеджменту і адміністрування

_____ (проф. Шашкова Н.І.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 20__ року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3,0	Спеціальність 073 «Менеджмент» Спеціалізація «Бізнес-адміністрування»	за вибором	
Змістовних модулів – 2		Рік підготовки	
Загальна кількість годин – 90		I-й	I-й
		Семестр	
		I-й	I-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3,6	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>«магістр»</u>	Лекції	
		16 год.	12 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	12 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		58 год.	66 год.
		Вид контролю:	
диф.залік	диф.залік		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 32 / 58

для заочної форми навчання – 24 / 66

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Державна регіональна політика та територіальна організація влади в Україні» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є особливості державного управління та місцевого самоврядування, вивчення національних традицій територіальної організації влади, які ґрунтуються на вітчизняних та зарубіжних теоретичних розробках і практичних засадах функціонування даного інституту на сучасному етапі державотворення, позначеному проведенням адміністративної реформи.

Міждисциплінарні зв'язки: Дисципліна «Державна регіональна політика та територіальна організація влади в Україні» викладається в контексті вивчення дисциплін «Конституція та врядування», «Державне управління соціальним та гуманітарним розвитком», «Глобалізація і політика національної безпеки», «Європейські стандарти публічного адміністрування та євроінтеграція».

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Територіальні основи публічної влади в Україні
2. Особливості організації влади на регіональному та загальнодержавному рівнях

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Державна регіональна політика та територіальна організація влади в Україні» є формування у студентів системи сучасних знань щодо територіальної організації влади в Україні, вироблення навичок застосування основних методів управління територією, механізму взаємодії місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

2.2. Основні завдання вивчення дисципліни: одержати знання з теоретичних й організаційно-правових засад регіонального управління та місцевого самоврядування, основних напрямів державної регіональної політики, становлення та розвитку регіонального управління і системи місцевого самоврядування в Україні; засвоїти функції та повноваження органів територіального управління; опанувати форми та методи регіонального управління для аналізу та вирішення місцевих і регіональних проблем, практичному використанню законодавчих актів; здобути навички діяльності державних службовців місцевих органів виконавчої влади та посадових осіб органів місцевого самоврядування щодо реалізації їх функцій і повноважень та завдань стосовно надання якісних послуг населенню.

Компетенції:

1. Здатність виявляти загальні тенденції та можливості розвитку публічної організації, адаптуватися до нових ситуацій у професійній діяльності, генерувати нові ідеї, обґрунтовувати їх доцільність.

2. Здатність визначати, науково обґрунтовувати та критично оцінювати стратегічні напрями розвитку на загальнодержавному, регіональному, місцевому та на рівні організації.

3. Вміння визначати та аналізувати показники економічного розвитку на рівні території, галузі та відповідних господарських структур з метою прийняття управлінських рішень.

4. Знання теоретичної основи місцевого самоврядування і регіонального управління, їх завдання та цілі.

5. Здатність аналізувати процеси становлення місцевого самоврядування та його елементів, шляхи та методи удосконалення структури органів місцевого самоврядування, політико-правові проблеми управління регіонами і населеними пунктами та приймати відповідні управлінські рішення

6. Здатність визначати ефективності діючих форм і методів державного управління за результатами аналізу програм розвитку територій, вітчизняного і зарубіжного досвіду

їх реалізації в контексті європейської інтеграції, використовуючи методи порівняльного та інституційного аналізу.

7. Здатність володіти і застосовування принципів організації системи, форми та методи регіонального управління і місцевого самоврядування, функції та повноваження органів та посадових осіб місцевої виконавчої влади та місцевого самоврядування на практиці.

Очікувані результати навчання:

1. Виявляти, прогнозувати та оцінювати ризики, обґрунтовувати заходи для мінімізації їх негативного впливу на національному, регіональному, галузевому, інституційному та місцевому рівнях в публічному управлінні та адмініструванні, застосовуючи технологію аналізу ризиків.

2. Управляти процесами вироблення та реалізації публічної політики на міжнародному, національному, регіональному та місцевому рівнях, дотримуючись вимог чинного законодавства та враховуючи національні інтереси.

3. Приймати рішення в індетермінованих умовах у сфері публічного управління та адміністрування, застосовуючи відповідні технології їх підготовки та методи прогнозування наслідків реалізації публічної політики, дотримуючись морально-етичних норм та соціально-корпоративної відповідальності; уміння критично оцінювати та прогнозувати політичні, економічні, екологічні, культурні та інші події та явища

4. Розробляти проекти програм, концепцій, стратегій, законів та інших правових актів, а також пропозицій до них на основі методології системного аналізу, виходячи з ресурсного забезпечення та вимог і правил правотворчості.

5. Організовувати та здійснювати діяльність з розвитку демократичного середовища, забезпечення дотримання рівних прав і можливостей громадян в усіх сферах суспільного життя на основі актів, європейської практики та зарубіжного досвіду

6. Уміння аналізувати динаміку і структуру показників економічного розвитку регіону, галузі, відповідної господарської структури, руху грошових потоків та здійснювати контроль фінансових розрахунків

7. Вміння визначати показники соціально-економічного розвитку об'єкту управління території на ближчу і віддалену перспективу на основі існуючого стану справ за умов наявних ресурсів в межах чинного правового поля шляхом зіставлення ресурсів та потреб

8. Вміння контролю виконання заходів щодо реалізації політики у відповідній сфері, регіону, галузі, виконання законодавчих і підзаконних актів в обумовлені терміни засобами адміністрування.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин, 3,0 кредити ЄКТС.

3. Програма навчальної дисципліни:

Змістовий модуль 1 „Територіальні основи публічної влади в Україні”

ТЕМА 1. ДЕРЖАВНА ТЕРИТОРІЯ ТА ЇЇ СТРУКТУРА. ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ ПОДІЛ УКРАЇНИ.

Територія держави, її конституційне та міжнародно-правове регулювання. Структура державної території. Міжнародна територія. Територія зі змішаним правовим режимом. Поняття та режим державного кордону. Взаємовідносини України з іншими державами в територіальних питаннях. Процес формування державної території України. Поняття територіального поділу. Основні елементи адміністративно-територіального поділу України. Політико-територіальний поділ України. Спеціалізовані територіальні одиниці.

ТЕМА 2. ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ УСТРІЙ УКРАЇНИ

Поняття та форми територіального устрою. Конституційно-правові засади територіального устрою України. Основні характеристики статусу територіальних одиниць. Територіальний устрій України. Унітарна держава та її основні ознаки. Централізований та децентралізований територіальний устрій держави.

ТЕМА 3. ВІТЧИЗНЯНИЙ І ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ПОДІЛУ ТА УСТРОЮ

Територіальний поділ та устрій в Україні за часів Давньоруської держави. Адміністративно-територіальний поділ України в Литовсько-польську добу. Полковосотенний устрій Козацької України. Адміністративно-територіальний поділ України в складі Російської та Австрійської (Австро-Угорської) імперій. Проекти майбутнього адміністративно-територіального поділу України під час революційних подій 1917-1920 рр. Адміністративно-територіальний устрій Української РСР. Формування сучасного адміністративно-територіального поділу України. Територіальна організація влади унітарних держав. Адміністративно-територіальний устрій федеративних держав. Територіальна організація влади в країнах Європейського Союзу.

ТЕМА 4. ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ ПРОЦЕС В УКРАЇНІ. ПРОБЛЕМИ РЕФОРМУВАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ОСНОВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ.

Порядок вирішення питань територіального поділу України. Порядок вирішення питань адміністративно-територіального устрою. Порядок вирішення питань державної території та кордонів України. Основні недоліки територіального поділу та устрою України. Концепції реформування територіального поділу та устрою та їх SWOT-аналіз. Механізми та технології проведення територіальної реформи. Досвід постсоціалістичних і пострадянських країн щодо реформування територіального поділу та устрою.

Змістовий модуль 2 «Особливості організації влади на регіональному та загальнодержавному рівнях»

ТЕМА 5. ТЕРИТОРІАЛЬНІ ОСНОВИ РЕГІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ

Адміністративно-територіальні одиниці - елементи адміністративно-територіального поділу держави. Проблеми адміністративно-територіального поділу й устрою держави та шляхи їх вирішення. Сутність та структурування адміністративно-територіального устрою України. Теоретичні засади регіонального управління. Сутність регіону з позицій економічного аналізу. Регіон як цілісна економічна система. Поняття та зміст регіонального управління. Організаційно-правові засади регіонального управління та регіональної політики. Централізація та децентралізація державного управління

регіоном. Реформування системи територіальної організації влади в контексті адміністративної реформи в Україні. Концепція регіональної політики в Україні.

ТЕМА 6. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД У СФЕРІ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ВЛАДИ ТА ФОРМУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Моделі місцевого управління в зарубіжних країнах. Особливості територіальної організації влади та регіональної політики в зарубіжних країнах. Організація регіонального управління в США. Регіональне управління у Франції. Регіональне управління у Великій Британії. Особливості організації регіонального управління в Німеччині. Система регіонального управління в Італії. Регіональне управління в Іспанії. Регіональна організація влади в Польщі. Особливості регіональної політики та регіонального управління в країнах СНД.

ТЕМА 7. ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Сутність поняття організації. Характеристика організаційної структури державного управління. Форми та основні види державного управління. Основні види політичного режиму. Система органів державної влади в Україні. Президент України: статус, повноваження. Форми діяльності Президента України. Верховна Рада України: статус та завдання. Повноваження та діяльність Верховної Ради України. Правовий статус народного депутата України. Організаційно-правові засади діяльності уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Організація роботи Рахункової палати. Структура судової системи України. Верховний Суд України. Конституційний Суд України. Спеціалізовані суди. Генеральна прокуратура України. Вища рада Юстиції.

ТЕМА 8. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ. ПУБЛІЧНА СЛУЖБА В УКРАЇНІ: ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ

Система органів виконавчої влади. Кабінет Міністрів України в системі органів виконавчої влади. Центральні органи виконавчої влади в системі органів державного управління. Територіальні органи Центральних органів виконавчої влади, урядові органи державного управління. Місцеві державні адміністрації. Службова та посадова особи. Особливості служби в органах місцевого самоврядування. Правовий статус посадової особи місцевого самоврядування. Правовий статус державного службовця. Класифікація посад та рангів у державній службі. Типи посад в органах державного управління. Порядок проходження державної служби.

4. Структура навчальної дисципліни «Державна регіональна політика та територіальна організація влади в Україні»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
го		л	п	лаб	інд	с.р.		го	л	п	лаб	інд
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1 „Територіальні основи публічної влади в Україні”												
Тема 1. Державна територія та її структура. Територіальний поділ України	12	2	2	-	-	8	14	2	2	-	-	10
Тема 2. Територіальний устрій України	12	2	2	-	-	8	12	2	2	-	-	8
Тема 3. Вітчизняний і зарубіжний досвід територіального поділу та устрою	12	2	2	-	-	8	10	2	-	-	-	8
Тема 4. Територіальний процес в Україні. Проблеми реформування територіальних основ публічної влади в Україні.	10	2	2	-	-	6	10	-	2	-	-	8
Разом за змістовим модулем 1	46	8	8	-	-	30	46	6	6	-	-	34
Змістовий модуль 2 «Особливості організації влади на регіональному та загальнодержавному рівнях»												
Тема 5. Територіальні основи регіонального управління	11	2	2	-	-	7	12	2	2	-	-	8
Тема 6. Зарубіжний досвід у сфері територіальної організації влади та формування регіональної політики	11	2	2	-	-	7	10	2	-	-	-	8
Тема 7. Організаційна структура державного управління	11	2	2	-	-	7	12	2	2	-	-	8
Тема 8. Організація виконавчої влади в Україні. Публічна служба в Україні: організація та функціонування	11	2	2	-	-	7	10	-	2	-	-	8
Разом за змістовим модулем 2	44	8	8	-	-	28	44	6	6	-	-	32
Усього годин з дисципліни	90	16	16	-	-	58	90	12	12	-	-	66

5. Змістовні модулі учбового курсу

I. Змістовий модуль

Тема «Територіальні основи публічної влади в Україні»

Лекційні модулі:

1. Державна територія та її структура. Територіальний поділ України.
2. Територіальний устрій України.
3. Вітчизняний і зарубіжний досвід територіального поділу та устрою.
4. Територіальний процес в Україні. Проблеми реформування територіальних основ публічної влади в Україні.

Семінарські модулі:

1. Державна територія та її структура. Територіальний поділ України.
2. Територіальний устрій України.
3. Вітчизняний і зарубіжний досвід територіального поділу та устрою.
4. Територіальний процес в Україні. Проблеми реформування територіальних основ публічної влади в Україні.

Модулі самостійної роботи:

1. Еволюція дослідження предмета державного та регіонального управління. Місце державного та регіонального управління у системі суспільних наук, інших наук та галузях знань.

2. Державне управління як система, що розвивається, та його принципи. Юридичне та ресурсне забезпечення державного управління. Моделі державного управління: світовий досвід.

3. Засоби впливу на розвиток промислового і сільськогосподарського виробництва, сфери обігу і торгівлі. Державне управління зовнішньоекономічним сектором. Формування державою системи соціального захисту вразливих верств населення. Державне управління в адміністративно-політичній сфері. Політика як наука, мистецтво і вид діяльності. Специфіка управління у сфері освіти та науки, культури та ідеології. Державне управління у сфері молодіжної політики, спорту, охорони здоров'я. Вплив держави на розвиток інформаційного простору, формування суспільної свідомості. Державне управління і сфера особистого життя людини.

4. Поняття, склад і структура парламенту, його повноваження. Міністерства, комітети, інші державні інституції у системі виконавчої влади. Судові органи і судові системи. Здійснення судової влади.

5. Історичні форми управління регіональним розвитком. Державна регіональна політика та політика територіально-адміністративних органів управління. Основні напрями регіонального управління: управління природно-ресурсним потенціалом регіону, управління фінансовими, трудовими ресурсами. Вплив органів державного управління на функціонування регіональних ринків. Роль державного управління щодо розвитку соціальної інфраструктури регіону. Місцеві бюджети як фінансова основа соціально-економічного розвитку регіону. Державні та регіональні програми. Історичний досвід та особливості функціонування та управління територій із спеціальним статусом.

Підсумкова тека.

1. Опитування студентів за I модулем.
2. Вирішення задач.

II. Змістовий модуль

Тема «Особливості організації влади на регіональному та загальнодержавному рівнях»

Лекційні модулі:

5. Територіальні основи регіонального управління
6. Зарубіжний досвід у сфері територіальної організації влади та формування регіональної політики
7. Організаційна структура державного управління
8. Організація виконавчої влади в Україні. Публічна служба в Україні: організація та функціонування

Семінарські модулі:

5. Територіальні основи регіонального управління
6. Зарубіжний досвід у сфері територіальної організації влади та формування регіональної політики
7. Організаційна структура державного управління
8. Організація виконавчої влади в Україні. Публічна служба в Україні: організація та функціонування

Модулі самостійної роботи:

6. Історичний досвід державного управління в Україні. Верховна Рада, Інститут Президента та державне управління. Загальна характеристика та управлінські зв'язки органів виконавчої влади України (центральні та регіональні). «Субординація», «координація» і «реординація» між органами виконавчої влади.

7. Повноваження Міністерств України. Статус та функції державних комітетів (державні служби) України та інші центральних органів виконавчої влади. Права, компетенції та функції територіальних органів центральних органів виконавчої влади.

8. Відносини місцевих державних адміністрацій у системі вертикальних та горизонтальних зв'язків. Управління факультативними територіальними одиницями. Господарсько-правовий механізм діяльності територій із спеціальним статусом.

9. Історичний аспект та конституційно-правові засади місцевого самоврядування в Україні. Державна політика у сфері місцевого самоврядування. Сучасна система місцевого самоврядування в Україні: територіальна громада, представницькі органи місцевого самоврядування, виконавчі органи місцевого самоврядування, посадові особи місцевого самоврядування. Асоціації та інші форми добровільного об'єднання органів місцевого самоврядування. Особливості здійснення самоврядування в містах Києві та Севастополі. Всесвітня Декларація місцевого самоврядування, Європейська Хартія місцевого самоврядування та проблеми функціонування інституту місцевого самоврядування в Україні.

10. Організація як процес і функція державного управління. Функціональний аналіз та контролінг діяльності органу державної влади. Інформаційне та комунікаційне забезпечення внутрішньої організації органу державної влади. Підготовка та прийняття управлінських рішень в органах виконавчої влади. Роль та місце керівника в управлінні органами виконавчої влади. Сутність лідерства в державному управлінні. Забезпечення законності в державному управлінні. Специфіка юридичної відповідальності в державному управлінні.

11. Система правових актів про державну службу та правовий статус державних службовців. Класифікація посад державних службовців. Проходження державної служби та управління державною службою. Державна кадрова політика. Атестація державних службовців. Підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації державних службовців. Етика поведінки державних службовців.

12. Загальна соціальна ефективність державного управління. Ефективність діяльності управлінських органів і посадових осіб. Економічна оцінка ефективності функціонування органу державної влади. Демократичні процедури визначення ефективності державного управління. Сутність і види контролю у суспільстві (парламентський контроль, прокурорський нагляд, судовий контроль, адміністративний нагляд міліції). Контрольна влада у системі управління, її органи та форми діяльності. Громадський контроль за діяльністю органів державного управління.

13. Основні напрями взаємодії центральних та регіональних органів державного управління та органів місцевого самоврядування з трудовими колективами, підприємствами, установами і організаціями. Здійснення нагляду за діяльністю об'єднань громадян. Організація роботи із запитами громадян. Адміністративні послуги з боку органів виконавчої влади та їх правове регулювання. Залучення громадськості до участі в управлінні державними і суспільними справами та контролі за функціонуванням органів влади.

14. Проблеми взаємовідносин гілок державної влади в Україні у процесі управління. Державне та регіональне управління в контексті трансформаційних та глобалізаційних процесів. Соціально-ринкова трансформація України та завдання держави щодо формування ефективної системи управління на різних рівнях державного управління. Суть та основні напрями адміністративної реформи в Україні. Реформування системи державного управління відповідно до стандартів публічного адміністрування, прийнятих в Європейському Союзі та країнах розвиненої демократії. Концептуальні засади реформування центральних та місцевих органів влади, напрями вдосконалення управління регіональним розвитком. Базові форми децентралізації управління. Запровадження нової ідеології функціонування виконавчої влади місцевого самоврядування як діяльності щодо забезпечення реалізації прав і свобод громадян, надання державних та громадських послуг.

Підсумкова тека.

1. Опитування студентів за II модулем.

2. Вирішення задач. 6. Методи навчання

Традиційні методи навчання: лекція, бесіда, самостійна робота з джерелами інформації тощо.

Добре обладнані аудиторії, наявність технічних засобів навчання, комп'ютерна підтримка навчального процесу, сучасна наочність сприяють реалізації “золотого правила” дидактики: використанню методів ілюстрації, демонстрації, якісного проведенню практичних робіт, організації плідної навчально-дослідної та науково-дослідної роботи.

Інтерактивні методи навчання:

- “прес”-метод, який допомагає студентам навчитися аргументовано і в чіткій формі формулювати та висловлювати свою думку з дискусійного питання;

- метод «мікрофон», який вчить лаконічно висловлюватись з приводу певної фахової проблеми;
- дидактична гра як засіб активізації процесу навчання у процесі моделювання цілісної структури професійної діяльності майбутнього фахівця;
- синанон-метод як засіб підготовки до професійної діяльності в системі "людина - людина";
- метод кейсів (case study), метою якого є – поставити студентів у таку ситуацію, коли їм необхідно буде прийняти рішення;
- метод «Коло ідей», метою якого є залучення всіх студентів до обговорення проблеми;
- метод “Ток – шоу”, метою якого є отримання студентами навичок публічного виступу та дискутування;
- метод «Ажурна пилка» вчить студентів працювати «у команді» для опрацювання значної кількості інформації за короткий проміжок часу. Основний принцип цього методу “вчимося – навчаючи”.

При виборі методу навчання завжди звертається увага на певні фактори:

- орієнтація заняття на засвоєння нових знань чи на перевірку і корекцію знань, умінь та навичок. Так, на практичних заняттях, більше орієнтованих на засвоєння нових знань, використовуються бесіди, доповіді студентів з аналізом їх змісту, а практичні заняття, спрямовані на перевірку і корекцію знань, умінь та навичок, передбачають використання вправ, тестових завдань, проведення “термінологічних” диктантів;
- особливості змісту і структури навчального матеріалу. Наприклад, якщо матеріал об’ємний, новий, складний для засвоєння, то використовується лекція, розповідь, опорні конспекти з коментарем викладача. За умови, що матеріал невеликий за обсягом і доступний для самостійного вивчення студентами, обирається підготовка студентами рефератів, метод прес-конференції, обговорення вивченого в групах “Ажурна пилка” і т.п.). Для творчого осмислення теми, розвитку критичного мислення студентів використовується дидактичні ігри;
- обсяг часу, відведеного на засвоєння матеріалу. Там, де обсяг часу обмежений, перевага надається звичайній, а не проблемній лекції, розповіді, а не дискусії, репродуктивним методам, а не дидактичній грі, тому що є ризик не встигнути глибоко і різнобічно висвітлити тему;
- психологічні особливості студентів, рівень загальної підготовленості академічної групи. У групах, де рівень підготовленості не дуже високий, проблемні методи використовуються рідше, ніж у підготовленій групі;
- черговість навчального заняття за розкладом. Модульні контрольні роботи та захист курсових робіт не проводяться на останніх парах, коли студенти втомлені, а увага розконцентрована.

7. Методи контролю.

Для здійснення поточного контролю використовується:

- метод усної перевірки знань: індивідуальне, фронтальне та ущільнене (комбіноване) усне опитування на практичних заняттях;
- метод письмового контролю: письмовий експрес-контроль на практичних заняттях;
- метод графічного контролю: перевірка виконання самостійної роботи (складання схем, органіграм);
- метод тестового контролю: перевірка знань та умінь студентів, здобутих під час роботи на аудиторних заняттях та у процесі самостійної роботи;

- метод самоконтролю, який полягає в усвідомленому регулюванні студентом своєї діяльності задля забезпечення таких її результатів, які б відповідали поставленим цілям, вимогам, нормам, правилам, зразкам.

Для здійснення модульного контролю використовується:

- метод письмового контролю: виконання модульних контрольних робіт у формі «теоретичні питання, практичні завдання»;

- метод тестового контролю: перевірка знань та умінь студентів з допомогою контролюючих тестів.

Для здійснення підсумкового контролю використовується:

- метод письмового контролю: письмовий екзамен;

- метод тестового контролю: перевірка знань та умінь студентів з допомогою тестів, як частини екзаменаційного білета.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90 – 100	A	Складено
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	Не складено з можливістю повторного складання
0-34	F	Не складено з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	Зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Підсумковий контроль: (залік) проводиться на останньому модульному контролі. Оцінка «зараховано» виставляється, якщо студент набрав 60 або більше балів. У разі невиконання цих вимог студент отримує незадовільну оцінку («не зараховано») і має право на два перескладання: перше – викладачу, друге – комісії, створеній деканом факультету. У випадку успішного перескладання підсумкового контролю студентом, він отримує мінімальну задовільну оцінку (60 – 63 балів – результат E за шкалою ECTS).

Література

Базова:

1. Бабаєв В. М. Управління великим містом: теоретичні і прикладні аспекти: монографія / В. М. Бабаєв; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. - Х.: ХНАМГ, 2010. - 306 с.
2. Крегул І. Ю. Правове забезпечення державного управління: Навч. посіб. для самостійного вивчення дисципліни / І. Ю. Крегул. - К.: КНЕУ, 2005. - 208 с.
3. Журавський В. С. Державне будівництво та місцеве самоврядування в Україні: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В. С. Журавський, В. О. Серьогін, Н. Ярмиш. - К.: Концерн «Видавничий Дім "Ін Юре"», 2003. - 672 с.
4. Іжа М. М. Організаційно-правові засади державного управління: навч. посіб. / М. М. Іжа, Т. І. Пахомова, Я. О. Різникова; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Одес. регіон. ін-т держ. упр., Каф. держ. упр. і місц. самоврядування. - О.: ОРІДУ НАДУ, 2008. - 310 с.
5. Ключниченко Є. Є. Управління містом: навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. / Є. Є. Ключниченко; Київський національний ун-т будівництва і архітектури. - К.: КНУБА, 2003. - 260 с.
6. Кравченко В. В. Муніципальне право України. Навч. посіб. / В. В. Кравченко, М. В. Пітцик. - К.: Атіка, 2003. - 672 с.
7. Лазор О. Д. Територіальна організація влади в Україні: навч. посіб. / О. Д. Лазор [та ін.]; Львівський регіональний ін-т держ. управління Національної академії держ. управління при Президентові України. - К.: Дакор, 2007. - 576 с.
8. Малиновський В. Я. Територіальна організація влади в Україні: концептуальні засади трансформації: монографія / В. Я. Малиновський. - Луцьк: СПД Гадяк Жанна Володимирівна, 2010. - 451 с.
9. Наконечний В. В. Управління містом: теоретико-методологічний вимір: монографія / В. В. Наконечний; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Харк. регіон. ін-т держ. упр. - Х.: [б. в.], 2012. - 263 с.
10. Регіональне управління: підручник / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Каф. регіон. упр., місц. самоврядування та упр. містом; [авт.-упоряд.: Ю. В. Ковбасюк та ін.]; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. - К.: НАДУ, 2014. - 513 с.
11. Саханенко С. Є. Територіальна організація влади в Україні: навч.-метод. посіб. / С. Є. Саханенко, М. П. Попов, О. І. Чебан; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Одес. регіон ін-т держ. упр. - О.: ОРІДУ НАДУ, 2011. - Ч. 1: Територіальні основи публічної влади в Україні. - 278 с.
12. Територіальна організація влади в Україні: статус і повноваження місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування / уклад. О. М. Семьоркіна [та ін.]; ред. А. П. Заєць. - К.: Видавничий Дім "Ін Юре", 2002. - 928 с.
13. Управління сучасним містом: підручник / О. В. Берданова [та ін.]; ред. В. М. Вакуленко, М. К. Орлатий; Національна академія держ. управління при Президентові України. - К.: НАДУ, 2008. - 632 с.
14. Утвенко В. В. Теорія та історія місцевого самоврядування: Навч. посіб. / В. В. Утвенко. - К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2015. - 234 с.

Допоміжна:

15. Батанов О. В. Конституційно-правовий статус територіальних громад в Україні: Монографія / О. В. Батанов [За заг. ред. В. Ф. Погорілка]. - К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2003. - 512 с.
16. Батанов О. В. Територіальна громада – основа місцевого самоврядування в Україні: монографія / О. В. Батанов. - К.: Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2001. - 260 с.
17. Бедрій Р. Б. Державне будівництво та місцеве самоврядування в Україні / Р. Б. Бедрій, С. Я. Бурда. - Л.: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. - 124 с.

18. Гошко А. Оцінка діяльності місцевих органів самоврядування: монографія / А. Гошко. - К.: Видавництво УАДУ, 1998. - 154 с.
19. Гошко А. Стратегія і тактика планування діяльності органів місцевого самоврядування / А. Гошко. - К.: Видавництво УАДУ, 2000. - 180 с.
20. Делія Ю. В. Конституційно-правові основи місцевого самоврядування в Україні: проблеми теорії та практики / Ю. В. Делія. – Донецьк, 2004. – 280 с.
21. Державне управління та державна служба: словник-довідник. Укладач О. Ю. Оболенський. - К.: КНЕУ, 2005. - 480 с.
22. Ківалов С. В. Адміністративне право України: навч. посіб. / С. В. Ківалов, Л. Р. Біла-Тіунова; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". - Вид. 6-те, стер. - О.: Фенікс, 2012. - 399 с.
23. Крупчан О. Д. Організація виконавчої влади в Україні: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.07 / Крупчан Олександр Дмитрович; Нац. ун-т "Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого". - Х., 2013. - 40 с.
24. Організація місцевої влади в Україні: сучасний стан та перспективи: матеріали соціол. опитування та рек. міжнар. наук.-практ. конф. "Проблеми реформування місцевого самоврядування України в контексті наближення до європейських стандартів", м. Харків, 28 жовтня 2009 р. / Координатор проектів ОБСЄ в Україні, НДІ держ. будівництва та місцевого самоврядування Академії правових наук України; ред. кол. Ю. П. Битяк. - Х.: [НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування АПРН України], 2009. - 29 с.
25. Саханенко С. Є. Політичне управління містом в умовах самоврядування / С. Є. Саханенко; Українська академія держ. управління при Президентові України. Одеський філіал. - О.: ОФ УАДУ, 2001. - 380 с.
26. Утвенко В. В. Муніципальна соціально-економічна політика: навч. посіб. / В. В. Утвенко. - К.: ДП "Вид. Дім "Персонал", 2011. - 140 с.
27. Швець І. Ю. Правове забезпечення державного управління в Україні: навч. посіб. / І. Ю. Швець, Ю. Ю., Швець. - Сімферополь: ДІАЙП, 2013. - 239 с.

Інформаційні ресурси

1. Конституція України [Електронний ресурс] / Верховна Рада України // Законодавство України: - Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
2. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» [Електронний ресурс] / Верховна Рада України // Законодавство України: - Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
3. Закон України "Про місцеві державні адміністрації" [Електронний ресурс] / Верховна Рада України // Законодавство України: - Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО КОМПЛЕКСУ ДИСЦИПЛІНИ (НМКД)

АНОТАЦІЇ ДО ЛЕКЦІЙНОГО КУРСУ

Змістовий модуль 1 „Територіальні основи публічної влади в Україні”

ТЕМА 1. ДЕРЖАВНА ТЕРИТОРІЯ ТА ЇЇ СТРУКТУРА. ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ ПОДІЛ УКРАЇНИ.

Територія держави, її конституційне та міжнародно-правове регулювання. Структура державної території. Міжнародна територія. Територія зі змішаним правовим режимом. Поняття та режим державного кордону. Взаємовідносини України з іншими державами в територіальних питаннях. Процес формування державної території України. Поняття територіального поділу. Основні елементи адміністративно-територіального поділу України. Політико-територіальний поділ України. Спеціалізовані територіальні одиниці.

ТЕМА 2. ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ УСТРІЙ УКРАЇНИ

Поняття та форми територіального устрою. Конституційно-правові засади територіального устрою України. Основні характеристики статусу територіальних одиниць. Територіальний устрій України. Унітарна держава та її основні ознаки. Централізований та децентралізований територіальний устрій держави.

ТЕМА 3. ВІТЧИЗНЯНИЙ І ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ПОДІЛУ ТА УСТРОЮ

Територіальний поділ та устрій в Україні за часів Давньоруської держави. Адміністративно-територіальний поділ України в Литовсько-польську добу. Полково-сотенний устрій Козацької України. Адміністративно-територіальний поділ України в складі Російської та Австрійської (Австро-Угорської) імперій. Проекти майбутнього адміністративно-територіального поділу України під час революційних подій 1917-1920 рр. Адміністративно-територіальний устрій Української РСР. Формування сучасного адміністративно-територіального поділу України. Територіальна організація влади унітарних держав. Адміністративно-територіальний устрій федеративних держав. Територіальна організація влади в країнах Європейського Союзу.

ТЕМА 4. ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ ПРОЦЕС В УКРАЇНІ. ПРОБЛЕМИ РЕФОРМУВАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ОСНОВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ.

Порядок вирішення питань територіального поділу України. Порядок вирішення питань адміністративно-територіального устрою. Порядок вирішення питань державної території та кордонів України. Основні недоліки територіального поділу та устрою України. Концепції реформування територіального поділу та устрою та їх SWOT-аналіз. Механізми та технології проведення територіальної реформи. Досвід постсоціалістичних і пострадянських країн щодо реформування територіального поділу та устрою.

Змістовий модуль 2 «Особливості організації влади на регіональному та загальнодержавному рівнях»

ТЕМА 5. ТЕРИТОРІАЛЬНІ ОСНОВИ РЕГІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ

Адміністративно-територіальні одиниці - елементи адміністративно-територіального поділу держави. Проблеми адміністративно-територіального поділу й устрою держави та шляхи їх вирішення. Сутність та структурування адміністративно-

територіального устрою України. Теоретичні засади регіонального управління. Сутність регіону з позицій економічного аналізу. Регіон як цілісна економічна система. Поняття та зміст регіонального управління. Організаційно-правові засади регіонального управління та регіональної політики. Централізація та децентралізація державного управління регіоном. Реформування системи територіальної організації влади в контексті адміністративної реформи в Україні. Концепція регіональної політики в Україні.

ТЕМА 6. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД У СФЕРІ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ВЛАДИ ТА ФОРМУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Моделі місцевого управління в зарубіжних країнах. Особливості територіальної організації влади та регіональної політики в зарубіжних країнах. Організація регіонального управління в США. Регіональне управління у Франції. Регіональне управління у Великій Британії. Особливості організації регіонального управління в Німеччині. Система регіонального управління в Італії. Регіональне управління в Іспанії. Регіональна організація влади в Польщі. Особливості регіональної політики та регіонального управління в країнах СНД.

ТЕМА 7. ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Сутність поняття організації. Характеристика організаційної структури державного управління. Форми та основні види державного управління. Основні види політичного режиму. Система органів державної влади в Україні. Президент України: статус, повноваження. Форми діяльності Президента України. Верховна Рада України: статус та завдання. Повноваження та діяльність Верховної Ради України. Правовий статус народного депутата України. Організаційно-правові засади діяльності уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Організація роботи Рахункової палати. Структура судової системи України. Верховний Суд України. Конституційний Суд України. Спеціалізовані суди. Генеральна прокуратура України. Вища рада Юстиції.

ТЕМА 8. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ. ПУБЛІЧНА СЛУЖБА В УКРАЇНІ: ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ

Система органів виконавчої влади. Кабінет Міністрів України в системі органів виконавчої влади. Центральні органи виконавчої влади в системі органів державного управління. Територіальні органи Центральних органів виконавчої влади, урядові органи державного управління. Місцеві державні адміністрації. Службова та посадова особи. Особливості служби в органах місцевого самоврядування. Правовий статус посадової особи місцевого самоврядування. Правовий статус державного службовця. Класифікація посад та рангів у державній службі. Типи посад в органах державного управління. Порядок проходження державної служби.

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «ДЕРЖАВНА РЕГІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА ТА ТЕРИТОРІАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ВЛАДИ В УКРАЇНІ»

Змістовий модуль 1 „ Територіальні основи публічної влади в Україні ”

Семінарське заняття № 1. Державна територія та її структура. Територіальний поділ України

1. Територія держави, її конституційне та міжнародно-правове регулювання
2. Структура державної території
3. Міжнародна територія

4. Території зі змішаним правовим режимом
5. Поняття та режим державного кордону
6. Взаємовідносини України з іншими державами у територіальних питаннях
7. Поняття територіального поділу
8. Основні елементи адміністративно-територіального поділу України

Література

1. Крегул І. Ю. Правове забезпечення державного управління: Навч. посіб. для самостійного вивчення дисципліни / І. Ю. Крегул. - К.: КНЕУ, 2005. - 208 с.
2. Іжа М. М. Організаційно-правові засади державного управління: навч. посіб. / М. М. Іжа, Т. І. Пахомова, Я. О. Різникова; Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України, Одес. регіон. ін-т держ. упр., Каф. держ. упр. і місц. самоврядування. - О.: ОРІДУ НАДУ, 2008. - 310 с.
3. Лазор О. Д. Територіальна організація влади в Україні: навч. посіб. / О. Д. Лазор [та ін.]; Львівський регіональний ін-т держ. управління Національної академії держ. управління при Президентіві України. - К.: Дакор, 2007. - 576 с.
4. Малиновський В. Я. Територіальна організація влади в Україні: концептуальні засади трансформації: монографія / В. Я. Малиновський. - Луцьк: СПД Гадяк Жанна Володимирівна, 2010. - 451 с.
5. Наконечний В. В. Управління містом: теоретико-методологічний вимір: монографія / В. В. Наконечний; Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України, Харк. регіон. ін-т держ. упр. - Х.: [б. в.], 2012. - 263 с.

Семінарське заняття № 2. Територіальний устрій України

1. Поняття та форми територіального устрою
2. Конституційно-правові засади територіального устрою України.
3. Основні характеристики статусу територіальних одиниць

Література

1. Крегул І. Ю. Правове забезпечення державного управління: Навч. посіб. для самостійного вивчення дисципліни / І. Ю. Крегул. - К.: КНЕУ, 2005. - 208 с.
2. Іжа М. М. Організаційно-правові засади державного управління: навч. посіб. / М. М. Іжа, Т. І. Пахомова, Я. О. Різникова; Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України, Одес. регіон. ін-т держ. упр., Каф. держ. упр. і місц. самоврядування. - О.: ОРІДУ НАДУ, 2008. - 310 с.
3. Лазор О. Д. Територіальна організація влади в Україні: навч. посіб. / О. Д. Лазор [та ін.]; Львівський регіональний ін-т держ. управління Національної академії держ. управління при Президентіві України. - К.: Дакор, 2007. - 576 с.
4. Малиновський В. Я. Територіальна організація влади в Україні: концептуальні засади трансформації: монографія / В. Я. Малиновський. - Луцьк: СПД Гадяк Жанна Володимирівна, 2010. - 451 с.
5. Наконечний В. В. Управління містом: теоретико-методологічний вимір: монографія / В. В. Наконечний; Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України, Харк. регіон. ін-т держ. упр. - Х.: [б. в.], 2012. - 263 с.
6. Регіональне управління: підручник / Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України, Каф. регіон. упр., місц. самоврядування та упр. містом; [авт.-упоряд.: Ю. В. Ковбасюк та ін.]; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. - К.: НАДУ, 2014. - 513 с.
7. Саханенко С. Є. Територіальна організація влади в Україні: навч.-метод. посіб. / С. Є. Саханенко, М. П. Попов, О. І. Чебан; Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України, Одес. регіон. ін-т держ. упр. - О.: ОРІДУ НАДУ, 2011. - Ч. 1: Територіальні основи публічної влади в Україні. - 278 с.

Семінарське заняття № 3. Вітчизняний і зарубіжний досвід територіального поділу та устрою

1. Територіальна організація влади в Україні: загальна характеристика
2. Теоретичні основи територіального управління
3. Специфіка організації влади на різних територіях

Література

1. Крегул І. Ю. Правове забезпечення державного управління: Навч. посіб. для самостійного вивчення дисципліни / І. Ю. Крегул. - К.: КНЕУ, 2005. - 208 с.
2. Іжа М. М. Організаційно-правові засади державного управління: навч. посіб. / М. М. Іжа, Т. І. Пахомова, Я. О. Різникова; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Одес. регіон. ін-т держ. упр., Каф. держ. упр. і місц. самоврядування. - О.: ОРІДУ НАДУ, 2008. - 310 с.
3. Лазор О. Д. Територіальна організація влади в Україні: навч. посіб. / О. Д. Лазор [та ін.]; Львівський регіональний ін-т держ. управління Національної академії держ. управління при Президентові України. - К.: Дакор, 2007. - 576 с.
4. Малиновський В. Я. Територіальна організація влади в Україні: концептуальні засади трансформації: монографія / В. Я. Малиновський. – Луцьк: СПД Гадяк Жанна Володимирівна, 2010. – 451 с.
5. Наконечний В. В. Управління містом: теоретико-методологічний вимір: монографія / В. В. Наконечний; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Харк. регіон. ін-т держ. упр. - Х.: [б. в.], 2012. - 263 с.
6. Регіональне управління: підручник / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Каф. регіон. упр., місц. самоврядування та упр. містом; [авт.-упоряд.: Ю. В. Ковбасюк та ін.]; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. - К.: НАДУ, 2014. - 513 с.

Семінарське заняття № 4. Територіальний процес в Україні. Проблеми реформування територіальних основ публічної влади в Україні

1. Порядок вирішення питань територіального поділу України
2. Порядок вирішення питань територіального устрою
3. Порядок вирішення питань державної території та кордонів

Література

1. Крегул І. Ю. Правове забезпечення державного управління: Навч. посіб. для самостійного вивчення дисципліни / І. Ю. Крегул. - К.: КНЕУ, 2005. - 208 с.
2. Іжа М. М. Організаційно-правові засади державного управління: навч. посіб. / М. М. Іжа, Т. І. Пахомова, Я. О. Різникова; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Одес. регіон. ін-т держ. упр., Каф. держ. упр. і місц. самоврядування. - О.: ОРІДУ НАДУ, 2008. - 310 с.
3. Лазор О. Д. Територіальна організація влади в Україні: навч. посіб. / О. Д. Лазор [та ін.]; Львівський регіональний ін-т держ. управління Національної академії держ. управління при Президентові України. - К.: Дакор, 2007. - 576 с.
4. Малиновський В. Я. Територіальна організація влади в Україні: концептуальні засади трансформації: монографія / В. Я. Малиновський. – Луцьк: СПД Гадяк Жанна Володимирівна, 2010. – 451 с.
5. Наконечний В. В. Управління містом: теоретико-методологічний вимір: монографія / В. В. Наконечний; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Харк. регіон. ін-т держ. упр. - Х.: [б. в.], 2012. - 263 с.
6. Регіональне управління: підручник / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Каф. регіон. упр., місц. самоврядування та упр. містом; [авт.-упоряд.: Ю. В. Ковбасюк та ін.]; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. - К.: НАДУ, 2014. - 513 с.

7. Саханенко С. Є. Територіальна організація влади в Україні: навч.-метод. посіб. / С. Є. Саханенко, М. П. Попов, О. І. Чебан; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Одес. регіон ін-т держ. упр. - О.: ОРІДУ НАДУ, 2011. - Ч. 1: Територіальні основи публічної влади в Україні. - 278 с.

8. Утвенко В. В. Теорія та історія місцевого самоврядування: Навч. посіб. / В. В. Утвенко. - К.: ДП "Вид. дім "Персонал", 2015. - 234 с

Змістовий модуль 2 «Особливості організації влади на регіональному та загальнодержавному рівнях»

Семінарське заняття № 5. Територіальні основи регіонального управління

1. Регіоналізм і регіоналізація як загальносвітовий трансформаційний процес

2. Основи регіонального управління

3. Функції, основні та спеціальні принципи державного управління регіональним розвитком

Література

1. Крегул І. Ю. Правове забезпечення державного управління: Навч. посіб. для самостійного вивчення дисципліни / І. Ю. Крегул. - К.: КНЕУ, 2005. - 208 с.

2. Іжа М. М. Організаційно-правові засади державного управління: навч. посіб. / М. М. Іжа, Т. І. Пахомова, Я. О. Різникова; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Одес. регіон. ін-т держ. упр., Каф. держ. упр. і місц. самоврядування. - О.: ОРІДУ НАДУ, 2008. - 310 с.

3. Лазор О. Д. Територіальна організація влади в Україні: навч. посіб. / О. Д. Лазор [та ін.]; Львівський регіональний ін-т держ. управління Національної академії держ. управління при Президентові України. - К.: Дакор, 2007. - 576 с.

Семінарське заняття № 6. Зарубіжний досвід у сфері територіальної організації влади та формування регіональної політики

1. Європейський досвід регіонального управління

2. Сучасні тенденції територіального розвитку країн Європи

3. Упровадження технологій моніторингу й контролю в процеси соціально-економічного розвитку територій в розвинутих країнах світу

4. Адміністративно-територіальні одиниці зарубіжних країн

Література

1. Крегул І. Ю. Правове забезпечення державного управління: Навч. посіб. для самостійного вивчення дисципліни / І. Ю. Крегул. - К.: КНЕУ, 2005. - 208 с.

2. Іжа М. М. Організаційно-правові засади державного управління: навч. посіб. / М. М. Іжа, Т. І. Пахомова, Я. О. Різникова; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Одес. регіон. ін-т держ. упр., Каф. держ. упр. і місц. самоврядування. - О.: ОРІДУ НАДУ, 2008. - 310 с.

3. Лазор О. Д. Територіальна організація влади в Україні: навч. посіб. / О. Д. Лазор [та ін.]; Львівський регіональний ін-т держ. управління Національної академії держ. управління при Президентові України. - К.: Дакор, 2007. - 576 с.

4. Малиновський В. Я. Територіальна організація влади в Україні: концептуальні засади трансформації: монографія / В. Я. Малиновський. – Луцьк: СПД Гадак Жанна Володимирівна, 2010. – 451 с.

5. Наконечний В. В. Управління містом: теоретико-методологічний вимір: монографія / В. В. Наконечний; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Харк. регіон. ін-т держ. упр. - Х.: [б. в.], 2012. - 263 с.

6. Регіональне управління: підручник / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Каф. регіон. упр., місц. самоврядування та упр. містом; [авт.-упоряд.: Ю. В.

Ковбасюк та ін.]; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. - К.: НАДУ, 2014. - 513 с.

7. Саханенко С. Є. Територіальна організація влади в Україні: навч.-метод. посіб. / С. Є. Саханенко, М. П. Попов, О. І. Чебан; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Одес. регіон ін-т держ. упр. - О.: ОРІДУ НАДУ, 2011. - Ч. 1: Територіальні основи публічної влади в Україні. - 278 с.

Семінарське заняття № 7. Організаційна структура державного управління

1. Територіальні підрозділи центральних органів виконавчої влади як механізм здійснення функцій держави
2. Територіальні підрозділи міністерств
3. Територіальні підрозділи державних комітетів та порівняних до них структур
4. Територіальні підрозділи центральних органів виконавчої влади зі спеціальним статусом
5. Територіальні підрозділи урядових органів державного управління
6. Регіональні відділення квазівиконавчих органів та установ
7. Місцеві суди;
8. Місцеві прокуратури.

Література

1. Крегул І. Ю. Правове забезпечення державного управління: Навч. посіб. для самостійного вивчення дисципліни / І. Ю. Крегул. - К.: КНЕУ, 2005. - 208 с.

2. Іжа М. М. Організаційно-правові засади державного управління: навч. посіб. / М. М. Іжа, Т. І. Пахомова, Я. О. Різнікова; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Одес. регіон. ін-т держ. упр., Каф. держ. упр. і місц. самоврядування. - О.: ОРІДУ НАДУ, 2008. - 310 с.

3. Лазор О. Д. Територіальна організація влади в Україні: навч. посіб. / О. Д. Лазор [та ін.]; Львівський регіональний ін-т держ. управління Національної академії держ. управління при Президентові України. - К.: Дакор, 2007. - 576 с.

4. Малиновський В. Я. Територіальна організація влади в Україні: концептуальні засади трансформації: монографія / В. Я. Малиновський. – Луцьк: СПД Гадак Жанна Володимирівна, 2010. – 451 с.

5. Наконечний В. В. Управління містом: теоретико-методологічний вимір: монографія / В. В. Наконечний; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Харк. регіон. ін-т держ. упр. - Х.: [б. в.], 2012. - 263 с.

6. Регіональне управління: підручник / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Каф. регіон. упр., місц. самоврядування та упр. містом; [авт.-упоряд.: Ю. В. Ковбасюк та ін.]; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. - К.: НАДУ, 2014. - 513 с.

Семінарське заняття № 8. Організація виконавчої влади в Україні. Публічна служба в Україні: організація та функціонування

1. Місцева державна адміністрація як публічно-правовий інститут
2. Порядок формування та склад місцевих державних адміністрацій
3. Предмети відання, повноваження та компетенція місцевих державних адміністрацій
4. Повноваження голови місцевої державної адміністрації та його заступників
5. Структурні підрозділи місцевої державної адміністрації та її апарату
6. Мережа організаційних зв'язків місцевої державної адміністрації
7. Правові, матеріально-фінансові, процедурно-технологічні та кадрові аспекти діяльності місцевої державної адміністрації

Література

1. Крегул І. Ю. Правове забезпечення державного управління: Навч. посіб. для самостійного вивчення дисципліни / І. Ю. Крегул. - К.: КНЕУ, 2005. - 208 с.
2. Іжа М. М. Організаційно-правові засади державного управління: навч. посіб. / М. М. Іжа, Т. І. Пахомова, Я. О. Різнікова; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Одес. регіон. ін-т держ. упр., Каф. держ. упр. і місц. самоврядування. - О.: ОРІДУ НАДУ, 2008. - 310 с.
3. Лазор О. Д. Територіальна організація влади в Україні: навч. посіб. / О. Д. Лазор [та ін.]; Львівський регіональний ін-т держ. управління Національної академії держ. управління при Президентові України. - К.: Дакор, 2007. - 576 с.
4. Малиновський В. Я. Територіальна організація влади в Україні: концептуальні засади трансформації: монографія / В. Я. Малиновський. - Луцьк: СПД Гадяк Жанна Володимирівна, 2010. - 451 с.
5. Наконечний В. В. Управління містом: теоретико-методологічний вимір: монографія / В. В. Наконечний; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Харк. регіон. ін-т держ. упр. - Х.: [б. в.], 2012. - 263 с.
6. Регіональне управління: підручник / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Каф. регіон. упр., місц. самоврядування та упр. містом; [авт.-упоряд.: Ю. В. Ковбасюк та ін.]; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. - К.: НАДУ, 2014. - 513 с.
7. Саханенко С. Є. Територіальна організація влади в Україні: навч.-метод. посіб. / С. Є. Саханенко, М. П. Попов, О. І. Чебан; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Одес. регіон. ін-т держ. упр. - О.: ОРІДУ НАДУ, 2011. - Ч. 1: Територіальні основи публічної влади в Україні. - 278 с.
8. Утвенко В. В. Теорія та історія місцевого самоврядування: Навч. посіб. / В. В. Утвенко. - К.: ДП "Вид. дім "Персонал", 2015. - 234 с.

**Модуль самостійної роботи з дисципліни «Державна регіональна політика та територіальна організація влади в Україні»
для денної форми навчання**

Підготувати доповіді з тем для самостійного опрацювання з I модуля.

Теми для самостійного опрацювання з I модуля:

1. Еволюція дослідження предмета державного та регіонального управління.
2. Місце державного та регіонального управління у системі суспільних наук, інших наук та галузях знань.
3. Державне управління як система, що розвивається, та його принципи.
4. Юридичне та ресурсне забезпечення державного управління.
5. Моделі державного управління: світовий досвід.

6. Засоби впливу на розвиток промислового і сільськогосподарського виробництва, сфери обігу і торгівлі.
7. Державне управління зовнішньоекономічним сектором.
8. Формування державою системи соціального захисту вразливих верств населення. Державне управління в адміністративно-політичній сфері.
9. Політика як наука, мистецтво і вид діяльності.
10. Специфіка управління у сфері освіти та науки, культури та ідеології.
11. Державне управління у сфері молодіжної політики, спорту, охорони здоров'я.
12. Вплив держави на розвиток інформаційного простору, формування суспільної свідомості.
13. Державне управління і сфера особистого життя людини.
14. Поняття, склад і структура парламенту, його повноваження.
15. Міністерства, комітети, інші державні інституції у системі виконавчої влади.
16. Судові органи і судові системи. Здійснення судової влади.
17. Історичні форми управління регіональним розвитком.
18. Державна регіональна політика та політика територіально-адміністративних органів управління.
19. Основні напрями регіонального управління: управління природно-ресурсним потенціалом регіону, управління фінансовими, трудовими ресурсами.
20. Вплив органів державного управління на функціонування регіональних ринків.
21. Роль державного управління щодо розвитку соціальної інфраструктури регіону.
22. Місцеві бюджети як фінансова основа соціально-економічного розвитку регіону.
23. Державні та регіональні програми.
24. Історичний досвід та особливості функціонування та управління територій із спеціальним статусом.

Література

1. Бабаєв В. М. Управління великим містом: теоретичні і прикладні аспекти: монографія / В. М. Бабаєв; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. - Х.: ХНАМГ, 2010. - 306 с.
2. Крегул І. Ю. Правове забезпечення державного управління: Навч. посіб. для самостійного вивчення дисципліни / І. Ю. Крегул. - К.: КНЕУ, 2005. - 208 с.
3. Журавський В. С. Державне будівництво та місцеве самоврядування в Україні: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В. С. Журавський, В. О. Серьогін, Н. Ярмиш. - К.: Концерн «Видавничий Дім "Ін Юре"», 2003. - 672 с.
4. Іжа М. М. Організаційно-правові засади державного управління: навч. посіб. / М. М. Іжа, Т. І. Пахомова, Я. О. Різнікова; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Одес. регіон. ін-т держ. упр., Каф. держ. упр. і місц. самоврядування. - О.: ОРІДУ НАДУ, 2008. - 310 с.
5. Ключниченко Є. Є. Управління містом: навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. / Є. Є. Ключниченко; Київський національний ун-т будівництва і архітектури. - К.: КНУБА, 2003. - 260 с.
6. Кравченко В. В. Муніципальне право України. Навч. посіб. / В. В. Кравченко, М. В. Пітцик. - К.: Атіка, 2003. - 672 с.
7. Лазор О. Д. Територіальна організація влади в Україні: навч. посіб. / О. Д. Лазор [та ін.]; Львівський регіональний ін-т держ. управління Національної академії держ. управління при Президентові України. - К.: Дакор, 2007. - 576 с.
8. Малиновський В. Я. Територіальна організація влади в Україні: концептуальні засади трансформації: монографія / В. Я. Малиновський. - Луцьк: СПД Гадяк Жанна Володимирівна, 2010. - 451 с.
9. Наконечний В. В. Управління містом: теоретико-методологічний вимір: монографія / В. В. Наконечний; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Харк.

регіон. ін-т держ. упр. - Х.: [б. в.], 2012. - 263 с.

10. Регіональне управління: підручник / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Каф. регіон. упр., місц. самоврядування та упр. містом; [авт.-упоряд.: Ю. В. Ковбасюк та ін.]; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. - К.: НАДУ, 2014. - 513 с.

11. Саханенко С. Є. Територіальна організація влади в Україні: навч.-метод. посіб. / С. Є. Саханенко, М. П. Попов, О. І. Чебан; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Одес. регіон ін-т держ. упр. - О.: ОРІДУ НАДУ, 2011. - Ч. 1: Територіальні основи публічної влади в Україні. - 278 с.

12. Територіальна організація влади в Україні: статус і повноваження місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування / уклад. О. М. Семьоркіна [та ін.]; ред. А. П. Заєць. - К.: Видавничий Дім "Ін Юре", 2002. - 928 с.

13. Управління сучасним містом: підручник / О. В. Берданова [та ін.]; ред. В. М. Вакуленко, М. К. Орлатий; Національна академія держ. управління при Президентові України. - К.: НАДУ, 2008. - 632 с.

14. Утвенко В. В. Теорія та історія місцевого самоврядування: Навч. посіб. / В. В. Утвенко. - К.: ДП "Вид. дім "Персонал", 2015. - 234 с.

Підготувати доповіді з тем для самостійного опрацювання з II модуля.

Теми для самостійного опрацювання з II модуля:

1. Історичний досвід державного управління в Україні.
2. Верховна Рада, Інститут Президента та державне управління. Загальна характеристика та управлінські зв'язки органів виконавчої влади України (центральні та регіональні).
3. «Субординація», «координація» і «реординація» між органами виконавчої влади.
4. Повноваження Міністерств України.
5. Статус та функції державних комітетів (державні служби) України та інші центральних органів виконавчої влади.
6. Права, компетенції та функції територіальних органів центральних органів виконавчої влади.
7. Відносини місцевих державних адміністрацій у системі вертикальних та горизонтальних зв'язків.
8. Управління факультативними територіальними одиницями.
9. Господарсько-правовий механізм діяльності територій із спеціальним статусом.
10. Історичний аспект та конституційно-правові засади місцевого самоврядування в Україні.
11. Державна політика у сфері місцевого самоврядування.
12. Сучасна система місцевого самоврядування в Україні: територіальна громада, представницькі органи місцевого самоврядування, виконавчі органи місцевого самоврядування, посадові особи місцевого самоврядування.
13. Асоціації та інші форми добровільного об'єднання органів місцевого самоврядування. Особливості здійснення самоврядування в містах Києві та Севастополі.
14. Всесвітня Декларація місцевого самоврядування, Європейська Хартія місцевого самоврядування та проблеми функціонування інституту місцевого самоврядування в Україні.
15. Організація як процес і функція державного управління.
16. Функціональний аналіз та контролінг діяльності органу державної влади.
17. Інформаційне та комунікаційне забезпечення внутрішньої організації органу державної влади.
18. Підготовка та прийняття управлінських рішень в органах виконавчої влади.
19. Роль та місце керівника в управлінні органами виконавчої влади.

20. Сутність лідерства в державному управлінні.
21. Забезпечення законності в державному управлінні. Специфіка юридичної відповідальності в державному управлінні.
22. Система правових актів про державну службу та правовий статус державних службовців.
23. Класифікація посад державних службовців.
24. Проходження державної служби та управління державною службою.
25. Державна кадрова політика. Атестація державних службовців.
26. Підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації державних службовців.
27. Етика поведінки державних службовців.
28. Загальна соціальна ефективність державного управління.
29. Ефективність діяльності управлінських органів і посадових осіб.
30. Економічна оцінка ефективності функціонування органу державної влади.
31. Демократичні процедури визначення ефективності державного управління.
32. Сутність і види контролю у суспільстві (парламентський контроль, прокурорський нагляд, судовий контроль, адміністративний нагляд міліції).
33. Контрольна влада у системі управління, її органи та форми діяльності.
34. Громадський контроль за діяльністю органів державного управління.
35. Основні напрями взаємодії центральних та регіональних органів державного управління та органів місцевого самоврядування з трудовими колективами, підприємствами, установами і організаціями.
36. Здійснення нагляду за діяльністю об'єднань громадян.
37. Організація роботи із запитамі громадян.
38. Адміністративні послуги з боку органів виконавчої влади та їх правове регулювання.
39. Залучення громадськості до участі в управлінні державними і суспільними справами та контролі за функціонуванням органів влади.
40. Проблеми взаємовідносин гілок державної влади в Україні у процесі управління.
41. Державне та регіональне управління в контексті трансформаційних та глобалізаційних процесів.
42. Соціально-ринкова трансформація України та завдання держави щодо формування ефективної системи управління на різних рівнях державного управління.
43. Суть та основні напрями адміністративної реформи в Україні.
44. Реформування системи державного управління відповідно до стандартів публічного адміністрування, прийнятих в Європейському Союзі та країнах розвинутої демократії.
45. Концептуальні засади реформування центральних та місцевих органів влади, напрями вдосконалення управління регіональним розвитком.
46. Базові форми децентралізації управління.
47. Запровадження нової ідеології функціонування виконавчої влади місцевого самоврядування як діяльності щодо забезпечення реалізації прав і свобод громадян, надання державних та громадських послуг.

Література

1. Бабаєв В. М. Управління великим містом: теоретичні і прикладні аспекти: монографія / В. М. Бабаєв; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. - Х.: ХНАМГ, 2010. - 306 с.
2. Крегул І. Ю. Правове забезпечення державного управління: Навч. посіб. для самостійного вивчення дисципліни / І. Ю. Крегул. - К.: КНЕУ, 2005. - 208 с.
3. Журавський В. С. Державне будівництво та місцеве самоврядування в Україні: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В. С. Журавський, В. О. Серьогін, Н. Ярмиш. - К.: Концерн «Видавничий Дім "Ін Юре"», 2003. - 672 с.
4. Іжа М. М. Організаційно-правові засади державного управління: навч. посіб. / М.

М. Іжа, Т. І. Пахомова, Я. О. Різникова; Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України, Одес. регіон. ін-т держ. упр., Каф. держ. упр. і місц. самоврядування. - О.: ОРІДУ НАДУ, 2008. - 310 с.

5. Ключниченко Є. Є. Управління містом: навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. / Є. Є. Ключниченко; Київський національний ун-т будівництва і архітектури. - К.: КНУБА, 2003. - 260 с.

6. Кравченко В. В. Муніципальне право України. Навч. посіб. / В. В. Кравченко, М. В. Пітцик. - К.: Атіка, 2003. - 672 с.

7. Лазор О. Д. Територіальна організація влади в Україні: навч. посіб. / О. Д. Лазор [та ін.]; Львівський регіональний ін-т держ. управління Національної академії держ. управління при Президентіві України. - К.: Дакор, 2007. - 576 с.

8. Малиновський В. Я. Територіальна організація влади в Україні: концептуальні засади трансформації: монографія / В. Я. Малиновський. - Луцьк: СПД Гадак Жанна Володимирівна, 2010. - 451 с.

9. Наконечний В. В. Управління містом: теоретико-методологічний вимір: монографія / В. В. Наконечний; Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України, Харк. регіон. ін-т держ. упр. - Х.: [б. в.], 2012. - 263 с.

10. Регіональне управління: підручник / Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України, Каф. регіон. упр., місц. самоврядування та упр. містом; [авт.-упоряд.: Ю. В. Ковбасюк та ін.]; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. - К.: НАДУ, 2014. - 513 с.

11. Саханенко С. Є. Територіальна організація влади в Україні: навч.-метод. посіб. / С. Є. Саханенко, М. П. Попов, О. І. Чебан; Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України, Одес. регіон ін-т держ. упр. - О.: ОРІДУ НАДУ, 2011. - Ч. 1: Територіальні основи публічної влади в Україні. - 278 с.

12. Територіальна організація влади в Україні: статус і повноваження місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування / уклад. О. М. Семьоркіна [та ін.]; ред. А. П. Заєць. - К.: Видавничий Дім "Ін Юре", 2002. - 928 с.

13. Управління сучасним містом: підручник / О. В. Берданова [та ін.]; ред. В. М. Вакуленко, М. К. Орлатий; Національна академія держ. управління при Президентіві України. - К.: НАДУ, 2008. - 632 с.

14. Утвенко В. В. Теорія та історія місцевого самоврядування: Навч. посіб. / В. В. Утвенко. - К.: ДП "Вид. дім "Персонал", 2015. - 234 с.

**Модуль самостійної роботи з дисципліни «Державна регіональна політика та територіальна організація влади в Україні»
для заочної форми навчання**

Підготувати доповіді з тем для самостійного опрацювання з I модуля.

Теми для самостійного опрацювання з I модуля:

25. Еволюція дослідження предмета державного та регіонального управління.
26. Місце державного та регіонального управління у системі суспільних наук, інших наук та галузях знань.
27. Державне управління як система, що розвивається, та його принципи.
28. Юридичне та ресурсне забезпечення державного управління.
29. Моделі державного управління: світовий досвід.
30. Засоби впливу на розвиток промислового і сільськогосподарського виробництва, сфери обігу і торгівлі.
31. Державне управління зовнішньоекономічним сектором.
32. Формування державою системи соціального захисту вразливих верств населення. Державне управління в адміністративно-політичній сфері.
33. Політика як наука, мистецтво і вид діяльності.

34. Специфіка управління у сфері освіти та науки, культури та ідеології.
35. Державне управління у сфері молодіжної політики, спорту, охорони здоров'я.
36. Вплив держави на розвиток інформаційного простору, формування суспільної свідомості.
37. Державне управління і сфера особистого життя людини.
38. Поняття, склад і структура парламенту, його повноваження.
39. Міністерства, комітети, інші державні інституції у системі виконавчої влади.
40. Судові органи і судові системи. Здійснення судової влади.
41. Історичні форми управління регіональним розвитком.
42. Державна регіональна політика та політика територіально-адміністративних органів управління.
43. Основні напрями регіонального управління: управління природно-ресурсним потенціалом регіону, управління фінансовими, трудовими ресурсами.
44. Вплив органів державного управління на функціонування регіональних ринків.
45. Роль державного управління щодо розвитку соціальної інфраструктури регіону.
46. Місцеві бюджети як фінансова основа соціально-економічного розвитку регіону.
47. Державні та регіональні програми.
48. Історичний досвід та особливості функціонування та управління територій із спеціальним статусом.

Література

1. Бабаєв В. М. Управління великим містом: теоретичні і прикладні аспекти: монографія / В. М. Бабаєв; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. - Х.: ХНАМГ, 2010. - 306 с.
2. Крегул І. Ю. Правове забезпечення державного управління: Навч. посіб. для самостійного вивчення дисципліни / І. Ю. Крегул. - К.: КНЕУ, 2005. - 208 с.
3. Журавський В. С. Державне будівництво та місцеве самоврядування в Україні: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В. С. Журавський, В. О. Серьогін, Н. Ярмиш. - К.: Концерн «Видавничий Дім "Ін Юре"», 2003. - 672 с.
4. Іжа М. М. Організаційно-правові засади державного управління: навч. посіб. / М. М. Іжа, Т. І. Пахомова, Я. О. Різнікова; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Одес. регіон. ін-т держ. упр., Каф. держ. упр. і місц. самоврядування. - О.: ОРІДУ НАДУ, 2008. - 310 с.
5. Ключниченко Є. Є. Управління містом: навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. / Є. Є. Ключниченко; Київський національний ун-т будівництва і архітектури. - К.: КНУБА, 2003. - 260 с.
6. Кравченко В. В. Муніципальне право України. Навч. посіб. / В. В. Кравченко, М. В. Пітцик. - К.: Атіка, 2003. - 672 с.
7. Лазор О. Д. Територіальна організація влади в Україні: навч. посіб. / О. Д. Лазор [та ін.]; Львівський регіональний ін-т держ. управління Національної академії держ. управління при Президентові України. - К.: Дакор, 2007. - 576 с.
8. Малиновський В. Я. Територіальна організація влади в Україні: концептуальні засади трансформації: монографія / В. Я. Малиновський. - Луцьк: СПД Гадяк Жанна Володимирівна, 2010. - 451 с.
9. Наконечний В. В. Управління містом: теоретико-методологічний вимір: монографія / В. В. Наконечний; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Харк. регіон. ін-т держ. упр. - Х.: [б. в.], 2012. - 263 с.
10. Регіональне управління: підручник / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Каф. регіон. упр., місц. самоврядування та упр. містом; [авт.-упоряд.: Ю. В. Ковбасюк та ін.]; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. - К.: НАДУ, 2014. - 513 с.
11. Саханенко С. Є. Територіальна організація влади в Україні: навч.-метод. посіб. /

С. Є. Саханенко, М. П. Попов, О. І. Чебан; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Одес. регіон ін-т держ. упр. - О.: ОРІДУ НАДУ, 2011. - Ч. 1: Територіальні основи публічної влади в Україні. - 278 с.

12. Територіальна організація влади в Україні: статус і повноваження місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування / уклад. О. М. Семьоркіна [та ін.]; ред. А. П. Заєць. - К.: Видавничий Дім "Ін Юре", 2002. - 928 с.

13. Управління сучасним містом: підручник / О. В. Берданова [та ін.]; ред. В. М. Вакуленко, М. К. Орлатий; Національна академія держ. управління при Президентові України. - К.: НАДУ, 2008. - 632 с.

14. Утвенко В. В. Теорія та історія місцевого самоврядування: Навч. посіб. / В. В. Утвенко. - К.: ДП "Вид. дім "Персонал", 2015. - 234 с.

Підготувати доповіді з тем для самостійного опрацювання з II модуля.

Теми для самостійного опрацювання з II модуля:

48. Історичний досвід державного управління в Україні.

49. Верховна Рада, Інститут Президента та державне управління. Загальна характеристика та управлінські зв'язки органів виконавчої влади України (центральні та регіональні).

50. «Субординація», «координація» і «реординація» між органами виконавчої влади.

51. Повноваження Міністерств України.

52. Статус та функції державних комітетів (державні служби) України та інші центральних органів виконавчої влади.

53. Права, компетенції та функції територіальних органів центральних органів виконавчої влади.

54. Відносини місцевих державних адміністрацій у системі вертикальних та горизонтальних зв'язків.

55. Управління факультативними територіальними одиницями.

56. Господарсько-правовий механізм діяльності територій із спеціальним статусом.

57. Історичний аспект та конституційно-правові засади місцевого самоврядування в Україні.

58. Державна політика у сфері місцевого самоврядування.

59. Сучасна система місцевого самоврядування в Україні: територіальна громада, представницькі органи місцевого самоврядування, виконавчі органи місцевого самоврядування, посадові особи місцевого самоврядування.

60. Асоціації та інші форми добровільного об'єднання органів місцевого самоврядування. Особливості здійснення самоврядування в містах Києві та Севастополі.

61. Всесвітня Декларація місцевого самоврядування, Європейська Хартія місцевого самоврядування та проблеми функціонування інституту місцевого самоврядування в Україні.

62. Організація як процес і функція державного управління.

63. Функціональний аналіз та контролінг діяльності органу державної влади.

64. Інформаційне та комунікаційне забезпечення внутрішньої організації органу державної влади.

65. Підготовка та прийняття управлінських рішень в органах виконавчої влади.

66. Роль та місце керівника в управлінні органами виконавчої влади.

67. Сутність лідерства в державному управлінні.

68. Забезпечення законності в державному управлінні. Специфіка юридичної відповідальності в державному управлінні.

69. Система правових актів про державну службу та правовий статус державних службовців.

70. Класифікація посад державних службовців.

71. Проходження державної служби та управління державною службою.
72. Державна кадрова політика. Атестація державних службовців.
73. Підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації державних службовців.
74. Етика поведінки державних службовців.
75. Загальна соціальна ефективність державного управління.
76. Ефективність діяльності управлінських органів і посадових осіб.
77. Економічна оцінка ефективності функціонування органу державної влади.
78. Демократичні процедури визначення ефективності державного управління.
79. Сутність і види контролю у суспільстві (парламентський контроль, прокурорський нагляд, судовий контроль, адміністративний нагляд міліції).
80. Контрольна влада у системі управління, її органи та форми діяльності.
81. Громадський контроль за діяльністю органів державного управління.
82. Основні напрями взаємодії центральних та регіональних органів державного управління та органів місцевого самоврядування з трудовими колективами, підприємствами, установами і організаціями.
83. Здійснення нагляду за діяльністю об'єднань громадян.
84. Організація роботи із запитами громадян.
85. Адміністративні послуги з боку органів виконавчої влади та їх правове регулювання.
86. Залучення громадськості до участі в управлінні державними і суспільними справами та контролі за функціонуванням органів влади.
87. Проблеми взаємовідносин гілок державної влади в Україні у процесі управління.
88. Державне та регіональне управління в контексті трансформаційних та глобалізаційних процесів.
89. Соціально-ринкова трансформація України та завдання держави щодо формування ефективної системи управління на різних рівнях державного управління.
90. Суть та основні напрями адміністративної реформи в Україні.
91. Реформування системи державного управління відповідно до стандартів публічного адміністрування, прийнятих в Європейському Союзі та країнах розвинутої демократії.
92. Концептуальні засади реформування центральних та місцевих органів влади, напрями вдосконалення управління регіональним розвитком.
93. Базові форми децентралізації управління.
94. Запровадження нової ідеології функціонування виконавчої влади місцевого самоврядування як діяльності щодо забезпечення реалізації прав і свобод громадян, надання державних та громадських послуг.

Література

1. Бабаєв В. М. Управління великим містом: теоретичні і прикладні аспекти: монографія / В. М. Бабаєв; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. - Х.: ХНАМГ, 2010. - 306 с.
2. Крегул І. Ю. Правове забезпечення державного управління: Навч. посіб. для самостійного вивчення дисципліни / І. Ю. Крегул. - К.: КНЕУ, 2005. - 208 с.
3. Журавський В. С. Державне будівництво та місцеве самоврядування в Україні: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В. С. Журавський, В. О. Серьогін, Н. Ярмиш. – К.: Концерн «Видавничий Дім "Ін Юре"», 2003. – 672 с.
4. Іжа М. М. Організаційно-правові засади державного управління: навч. посіб. / М. М. Іжа, Т. І. Пахомова, Я. О. Різнікова; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Одес. регіон. ін-т держ. упр., Каф. держ. упр. і місц. самоврядування. - О.: ОРІДУ НАДУ, 2008. - 310 с.
5. Ключниченко Є. Є. Управління містом: навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. / Є. Є. Ключниченко; Київський національний ун-т будівництва і архітектури. - К.: КНУБА, 2003. - 260 с.

6. Кравченко В. В. Муніципальне право України. Навч. посіб. / В. В. Кравченко, М. В. Пітцик. – К.: Атіка, 2003. – 672 с.
7. Лазор О. Д. Територіальна організація влади в Україні: навч. посіб. / О. Д. Лазор [та ін.]; Львівський регіональний ін-т держ. управління Національної академії держ. управління при Президентові України. - К.: Дакор, 2007. - 576 с.
8. Малиновський В. Я. Територіальна організація влади в Україні: концептуальні засади трансформації: монографія / В. Я. Малиновський. – Луцьк: СПД Галяк Жанна Володимирівна, 2010. – 451 с.
9. Наконечний В. В. Управління містом: теоретико-методологічний вимір: монографія / В. В. Наконечний; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Харк. регіон. ін-т держ. упр. - Х.: [б. в.], 2012. - 263 с.
10. Регіональне управління: підручник / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Каф. регіон. упр., місц. самоврядування та упр. містом; [авт.-упоряд.: Ю. В. Ковбасюк та ін.]; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. - К.: НАДУ, 2014. - 513 с.
11. Саханенко С. Є. Територіальна організація влади в Україні: навч.-метод. посіб. / С. Є. Саханенко, М. П. Попов, О. І. Чебан; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Одес. регіон ін-т держ. упр. - О.: ОРІДУ НАДУ, 2011. - Ч. 1: Територіальні основи публічної влади в Україні. - 278 с.
12. Територіальна організація влади в Україні: статус і повноваження місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування / уклад. О. М. Семьоркіна [та ін.]; ред. А. П. Засєць. - К.: Видавничий Дім "Ін Юре", 2002. - 928 с.
13. Управління сучасним містом: підручник / О. В. Берданова [та ін.]; ред. В. М. Вакуленко, М. К. Орлатий; Національна академія держ. управління при Президентові України. - К.: НАДУ, 2008. - 632 с.
14. Утвенко В. В. Теорія та історія місцевого самоврядування: Навч. посіб. / В. В. Утвенко. - К.: ДП "Вид. дім "Персонал", 2015. - 234 с.

ПЕРЕЛІК ОРІЄНТОВНИХ ПИТАНЬ ДО ІНДИВІДУАЛЬНИХ ТВОРЧИХ РОБІТ з дисципліни «Державна регіональна політика та територіальна організація влади в Україні»

1. Адміністративна реформа: концепції, зарубіжний досвід та вітчизняна практика.
2. Адміністративно-територіальної реформа: зарубіжний досвід і загальні підходи до проведення в Україні.
3. Адміністративні цінності і адміністративні стандарти.
4. Влада та власність: поняття і взаємовплив (державно-управлінський аспект).
5. Генезис та розвиток управлінської думки в Україні (історичний аспект).
6. Демократичне врядування: теоретична модель і реальна практика.
7. Децентралізація і деконцентрація в державному управлінні: поняття та їх характеристика.
8. Делегування повноважень в державному управлінні.
9. Держава як суб'єкт управління: основні риси, функції та тенденції розвитку.
10. Державне управління в зарубіжних країнах (на вибір): основна характеристика.
11. Державне управління, публічне управління, публічне адміністрування: поняття та порівняльна характеристика.
12. Державний апарат: поняття, ознаки та властивості.
13. Державно-управлінські відносини: поняття та їх характеристика.
14. Децентралізація влади: модель для України.
15. Децентралізація і федералізація: спільне і відмінності.
16. Довіра громадян до органів державної влади: рівень і чинники забезпечення.

17. Допоміжні функції державного управління: поняття та їх характеристика.
18. Економічні методи державного управління: поняття та їх характеристика.
19. Інститут публічно-приватного партнерства: історія, теоретичні засади і проблеми сучасної практики.
20. Критерії та показники результативності й ефективності діяльності органів публічної влади.
21. Загальносистемні принципи державного управління: поняття, їх характеристика та застосування.
22. Об'єкти державного управління: поняття, сутнісні характеристики та види.
23. Основні школи управління (людських відносин, біхейвіористична, «поведінкова», класична/адміністративна, системна, ін.): основні положення, представники і роль в становленні науки державного (публічного) управління.
24. Сучасні теорії і концепції (теорія організаційного розвитку, новий державний менеджмент, нова інституційна теорія, концепція політичних (соціальних) мереж, Governance, концепція демократичного врядування, синергетика, концепція спроможностей держави, ін.) як теоретико-методологічна основа модернізації інституту держави і розбудови системи демократичного врядування в Україні.
25. Лобізм: поняття, сутність та вплив на державне управління.
26. Метод переконання та заохочення: поняття та їх характеристика.
27. Методи підготовки управлінських рішень в державному управлінні: поняття та їх характеристика.
28. Методи примусу та їх виконання державним апаратом.
29. Механізм держави: поняття, ознаки та властивості.
30. Організаційно-функціональна структура державного управління: основна характеристика та прояви.
31. Поняття та діалектика управління: зміст та характеристика.
32. Принцип субсидіарності і його використання у процесі розбудови сучасної системи врядування.
33. Представництво інтересів у державному управлінні: світовий досвід і вітчизняна практика.
34. Процесний підхід в теорії управління: основні положення та представники.
35. Прямі та зворотні зв'язки в системі державного управління: основна характеристика та прояви.
36. Механізми взаємодії органів публічної влади і бізнес-структур у розв'язанні актуальних соціально-економічних проблем.
37. Залучення потенціалу неурядових некомерційних організацій до вирішення суспільно значимих проблем.
38. Реформа та контрреформа в управлінні: поняття, ознаки та технологія.
39. Ризики в державному управлінні: поняття, види, прояви та механізми їх мінімізації.
40. Структури громадянського суспільства як суб'єкти контролю адміністративної діяльності.
41. Роль держави у процесі становлення громадянського суспільства: вітчизняний та зарубіжний досвід.
42. Системний та ситуативний підходи в теорії управління: основні положення та прояви.
43. Взаємодія із суб'єктами політичного процесу в державному управлінні.
44. Особливості забезпечення дієвого державно-управлінського впливу в окремих сферах життєдіяльності суспільства.
45. Конституційна модель місцевого самоврядування і вектор її трансформації у контексті формування сучасної моделі врядування.
46. Специфіка об'єктивних засад державного управління в перехідний період та в умовах стабільності.

47. Специфіка суб'єктивних факторів державного управління в перехідний період та в умовах стабільності.
48. Спеціальні принципи державного управління: поняття, їх характеристика застосування.
49. Спеціальні функції державного управління: поняття та їх характеристика.
50. Стилi державного управління: основні риси та прояви.

**Тематика рефератів
для студентів денної форми навчання**

1. Державна влада — дійовий засіб авторитарної організації спільної діяльності людей та їх колективів в умовах громадянського суспільства.
2. Державне управління процес реалізації державної влади, її динаміка і зміст.
3. Механізм державного управління, його основні елементи.
4. Функції державного управління, їх система та класифікація.
5. Поняття, основні ознаки та види органів державної влади.
6. Основні форми децентралізації державно-владних повноважень.
7. Державні адміністрації як місцеві органи виконавчої влади, їх система й особливості конституційно-правової природи.
8. Підвищення дієздатності держави та державного управління в контексті Послання Президента України до Верховної Ради України.
9. Поняття та основні принципи регіонального управління.
10. Принцип правової автономії регіонального самоврядування.
11. Принцип організаційної автономії регіонального самоврядування.
12. Принцип матеріально-фінансової автономії регіонального самоврядування.
13. Місцеве самоврядування у процесі здійснення виконавчої влади.
14. Місцеве самоврядування у процесі народовладдя.
15. Основні теоретичні концепції місцевого самоврядування, їх вплив на практику державотворення в Україні.
16. Державницька концепція місцевого самоврядування.
17. Громадська концепція місцевого самоврядування.
18. Концепція муніципального дуалізму.
19. Система регіонального самоврядування, її загальна елементна характеристика.
20. Правова основа регіонального самоврядування, її загальна характеристика та проблеми розвитку.
21. Організаційна основа регіонального самоврядування, її загальна характеристика та проблеми розвитку.
22. Матеріально-фінансова основа регіонального самоврядування, її загальна характеристика та проблеми розвитку.
23. Територіальна основа регіонального самоврядування, її загальна характеристика та проблеми розвитку.
24. Територіальні громади, їх види, основні функції та повноваження.
25. Основні форми прояву активності, життєдіяльності територіальних громад.
26. Виключні повноваження територіальних громад, проблеми їх правового регулювання та реалізації у сучасних умовах.
27. Основні принципи та порядок об'єднання (роз'єднання) територіальних громад з метою їх оптимізації.
28. Особливості правового статусу районних у містах територіальних громад, а також територіальних громад сіл, селищ, міст, адміністративно приєднаних до міст обласного (республіканського) та загальнодержавного значення.
29. Система органів місцевого самоврядування, її загальна елементна характеристика.
30. Сільська, селищна, міська рада, її основні функції і повноваження.
31. Основні форми роботи сільської, селищної, міської ради, актуальне питання їх вдосконалення.
32. Особливості правового статусу районної у місті ради.
33. Особливості правового статусу районної, обласної ради.
34. Система, порядок утворення та особливості правового статусу органів самоорганізації населення.

35. Виключні повноваження сільської, селищної, міської ради, їх види та особливості правової природи.
36. Виключні повноваження районної, обласної ради, їх види та особливості правової природи.
37. Повноваження районної, обласної ради, які вона має делегувати районній, обласній державній адміністрації.
38. Повноваження районної, обласної ради з контролю діяльності районної, обласної державної адміністрації.
39. Система виконавчих органів сільських, селищних, міських рад, її елементна характеристика.
40. Особливості правового статусу виконавчих органів сільських, селищних, міських рад.
41. Власні (самоврядні) та делеговані повноваження у системі місцевого самоврядування, особливості їх правової природи та реалізації.
42. Особливості правового статусу сільського, селищного, міського голови.
43. Принципи розподілу та делегування повноважень у системі місцевого самоврядування.
44. Місцеві вибори, їх види, основні принципи й організація проведення.
45. Особливості виборів депутатів районної, обласної ради.
46. Особливості виборів сільського, селищного, міського голови.
47. Місцеві референдуми та інші форми волевиявлення територіальних громад, проблеми їх правового регулювання.
48. Основи правового статусу депутата місцевої ради.
49. Повноваження та форми роботи депутата як представника територіальної громади, виборців свого виборчого округу.
50. Повноваження та форми роботи депутата як повноважного члена представницького органу регіонального самоврядування.
51. Гарантії діяльності депутата місцевої ради, актуальні питання їх вдосконалення у сучасних умовах
52. Основні принципи й особливості служби в органах регіонального самоврядування.
53. Автономна Республіка Крим як форма регіонального самоврядування.
54. Місцеве самоврядування та «урядова вертикаль». Проблеми розмежування функцій і повноважень між органами державної влади та місцевими державними адміністраціями.
55. Особливості здійснення виконавчої влади та регіонального самоврядування у містах Києві та Севастополі.
56. Особливості здійснення регіонального самоврядування в Автономній Республіці Крим.
57. Правові гарантії регіонального самоврядування.
58. Відповідальність органів і посадових осіб регіонального самоврядування.
59. Муніципальний рух в Україні та на світовому рівні.
60. Сучасні проблеми розвитку державного та регіонального управління в контексті конституційної та адміністративної реформ

**Тематика рефератів
для студентів заочної форми навчання**

1. Державна влада — дійовий засіб авторитарної організації спільної діяльності людей та їх колективів в умовах громадянського суспільства.
2. Державне управління процес реалізації державної влади, її динаміка і зміст.
3. Механізм державного управління, його основні елементи.
4. Функції державного управління, їх система та класифікація.
5. Поняття, основні ознаки та види органів державної влади.
6. Основні форми децентралізації державно-владних повноважень.
7. Державні адміністрації як місцеві органи виконавчої влади, їх система й особливості конституційно-правової природи.
8. Підвищення дієздатності держави та державного управління в контексті Послання Президента України до Верховної Ради України.
9. Поняття та основні принципи регіонального управління.
10. Принцип правової автономії регіонального самоврядування.
11. Принцип організаційної автономії регіонального самоврядування.
12. Принцип матеріально-фінансової автономії регіонального самоврядування.
13. Місцеве самоврядування у процесі здійснення виконавчої влади.
14. Місцеве самоврядування у процесі народовладдя.
15. Основні теоретичні концепції місцевого самоврядування, їх вплив на практику державотворення в Україні.
16. Державницька концепція місцевого самоврядування.
17. Громадська концепція місцевого самоврядування.
18. Концепція муніципального дуалізму.
19. Система регіонального самоврядування, її загальна елементна характеристика.
20. Правова основа регіонального самоврядування, її загальна характеристика та проблеми розвитку.
21. Організаційна основа регіонального самоврядування, її загальна характеристика та проблеми розвитку.
22. Матеріально-фінансова основа регіонального самоврядування, її загальна характеристика та проблеми розвитку.
23. Територіальна основа регіонального самоврядування, її загальна характеристика та проблеми розвитку.
24. Територіальні громади, їх види, основні функції та повноваження.
25. Основні форми прояву активності, життєдіяльності територіальних громад.
26. Виключні повноваження територіальних громад, проблеми їх правового регулювання та реалізації у сучасних умовах.
27. Основні принципи та порядок об'єднання (роз'єднання) територіальних громад з метою їх оптимізації.
28. Особливості правового статусу районних у містах територіальних громад, а також територіальних громад сіл, селищ, міст, адміністративно приєднаних до міст обласного (республіканського) та загальнодержавного значення.
29. Система органів місцевого самоврядування, її загальна елементна характеристика.
30. Сільська, селищна, міська рада, її основні функції і повноваження.
31. Основні форми роботи сільської, селищної, міської ради, актуальне питання їх вдосконалення.
32. Особливості правового статусу районної у місті ради.
33. Особливості правового статусу районної, обласної ради.
34. Система, порядок утворення та особливості правового статусу органів самоорганізації населення.

35. Виключні повноваження сільської, селищної, міської ради, їх види та особливості правової природи.
36. Виключні повноваження районної, обласної ради, їх види та особливості правової природи.
37. Повноваження районної, обласної ради, які вона має делегувати районній, обласній державній адміністрації.
38. Повноваження районної, обласної ради з контролю діяльності районної, обласної державної адміністрації.
39. Система виконавчих органів сільських, селищних, міських рад, її елементна характеристика.
40. Особливості правового статусу виконавчих органів сільських, селищних, міських рад.
41. Власні (самоврядні) та делеговані повноваження у системі місцевого самоврядування, особливості їх правової природи та реалізації.
42. Особливості правового статусу сільського, селищного, міського голови.
43. Принципи розподілу та делегування повноважень у системі місцевого самоврядування.
44. Місцеві вибори, їх види, основні принципи й організація проведення.
45. Особливості виборів депутатів районної, обласної ради.
46. Особливості виборів сільського, селищного, міського голови.
47. Місцеві референдуми та інші форми волевиявлення територіальних громад, проблеми їх правового регулювання.
48. Основи правового статусу депутата місцевої ради.
49. Повноваження та форми роботи депутата як представника територіальної громади, виборців свого виборчого округу.
50. Повноваження та форми роботи депутата як повноважного члена представницького органу регіонального самоврядування.
51. Гарантії діяльності депутата місцевої ради, актуальні питання їх вдосконалення у сучасних умовах
52. Основні принципи й особливості служби в органах регіонального самоврядування.
53. Автономна Республіка Крим як форма регіонального самоврядування.
54. Місцеве самоврядування та «урядова вертикаль». Проблеми розмежування функцій і повноважень між органами державної влади та місцевими державними адміністраціями.
55. Особливості здійснення виконавчої влади та регіонального самоврядування у містах Києві та Севастополі.
56. Особливості здійснення регіонального самоврядування в Автономній Республіці Крим.
57. Правові гарантії регіонального самоврядування.
58. Відповідальність органів і посадових осіб регіонального самоврядування.
59. Муніципальний рух в Україні та на світовому рівні.
60. Сучасні проблеми розвитку державного та регіонального управління в контексті конституційної та адміністративної реформ

**ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ
З ДИСЦИПЛІНИ «ДЕРЖАВНА РЕГІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА ТА ТЕРИТОРІАЛЬНА
ОРГАНІЗАЦІЯ ВЛАДИ В УКРАЇНІ»**

1. Сутність, зміст, специфіка та системні аспекти державного управління.
2. Принципи державного управління.
3. Основні теорії державного управління.
4. Ієрархія цілей державного управління та підходи до їх формування.
5. Юридичне та ресурсне забезпечення цілей державного управління.
6. Поняття і види функцій державного управління.
7. Функціональна структура державного управління.
8. Сутнісні характеристики організаційної структури державного управління.
9. Державний устрій як основа організації державного управління.
10. Основи побудови організаційної структури державного управління.
11. Загальні риси управлінської діяльності.
12. Форми управлінської діяльності.
13. Методи та стадії управлінської діяльності.
14. Управлінські технології.
15. Державне управління економікою: сутність та функції.
16. Теоретичні основи державного регулювання економіки.
17. Методи державного регулювання економіки.
18. Державне регулювання цін та інфляції.
19. Механізм державної підтримки підприємницької діяльності.
20. Цілі, завдання та механізм реалізації соціальної політики держави.
21. Механізм соціального захисту населення.
22. Державне регулювання розвитку елементів соціальної інфраструктури.
23. Конституція України про гілки влади в Україні.
24. Верховна Рада та державне управління.
25. Інститут Президента та державне управління.
26. Законодавчі засади виконавчої влади в Україні.
27. Кабінет Міністрів України як вищий орган виконавчої влади: структура, порядок формування, функціональні повноваження.
28. Центральні органи виконавчої влади (ЦОВВ) у системі державного управління.
29. Державні служби, агентства, інспекції України: їх статус, функції.
30. Територіальні органи центральних органів виконавчої влади: права, компетенція функції.
31. Централізація та децентралізація у структурній організації державного управління.
32. Поняття та види контролю в державному управлінні.
33. Контроль, інституціоналізований за гілками державної влади.
34. Громадський контроль.
35. Конституційно-правові засади місцевого самоврядування в Україні.
36. Правовий статус органів місцевого самоврядування в системі державного управління, риси та ознаки.
37. Сучасна система місцевого самоврядування в Україні: територіальна громада, представницькі органи місцевого самоврядування, виконавчі органи місцевого самоврядування, посадові особи місцевого самоврядування.
38. Асоціації та інші форми добровільного об'єднання органів місцевого самоврядування.

39. Орган державної влади – визначення, особливості та риси.
40. Принципи формування та повноваження органів державної влади.
41. Організація, відповідальність, делегування повноважень органами державної влади.
42. Цілі діяльності органу державної влади.
43. Управлінські рішення органів державної влади - механізм прийняття та ознаки.
44. Стратегічний менеджмент як елемент управління органу державної влади – визначення та завдання.
45. Принципи стратегічного менеджменту та його специфіка в органах державної влади.
46. Структура стратегічного менеджменту в органах державної влади.
47. Ситуаційне управління в органах державної влади – параметри, завдання та етапи.
48. Функціональне обстеження як елемент управління в органах державної влади.
49. Контролінг в діяльності органу державної влади.
50. Управлінська інформація – визначення, властивості та класифікація.
51. Вимоги до управлінської інформації.
52. Інформаційні комунікації – завдання, мета та функції.
53. Комунікаційний процес – визначення та етапи.
54. Зв'язки з громадськістю в державних органах – завдання та функції.
55. Визначення та механізм проходження державної служби.
56. Аспекти державної служби в Україні.
57. Загальна соціальна ефективність державного управління – основні поняття.
58. Критерії соціальної ефективності державного управління.
59. Економічна ефективність державного управління.
60. Порядок оцінки ефективності державного управління

ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ
З ДИСЦИПЛІНИ «ДЕРЖАВНА РЕГІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА ТА ТЕРИТОРІАЛЬНА
ОРГАНІЗАЦІЯ ВЛАДИ В УКРАЇНІ»

1. Сутність, зміст, специфіка та системні аспекти державного управління.
2. Принципи державного управління.
3. Основні теорії державного управління.
4. Ієрархія цілей державного управління та підходи до їх формування.
5. Юридичне та ресурсне забезпечення цілей державного управління.
6. Поняття і види функцій державного управління.
7. Функціональна структура державного управління.
8. Сутнісні характеристики організаційної структури державного управління.
9. Державний устрій як основа організації державного управління.
10. Основи побудови організаційної структури державного управління.
11. Загальні риси управлінської діяльності.
12. Форми управлінської діяльності.
13. Методи та стадії управлінської діяльності.
14. Управлінські технології.
15. Державне управління економікою: сутність та функції.
16. Теоретичні основи державного регулювання економіки.
17. Методи державного регулювання економіки.
18. Державне регулювання цін та інфляції.
19. Механізм державної підтримки підприємницької діяльності.
20. Цілі, завдання та механізм реалізації соціальної політики держави.
21. Механізм соціального захисту населення.
22. Державне регулювання розвитку елементів соціальної інфраструктури.
23. Конституція України про гілки влади в Україні.
24. Верховна Рада та державне управління.
25. Інститут Президента та державне управління.
26. Законодавчі засади виконавчої влади в Україні.
27. Кабінет Міністрів України як вищий орган виконавчої влади: структура, порядок формування, функціональні повноваження.
28. Центральні органи виконавчої влади (ЦОВВ) у системі державного управління.
29. Державні служби, агентства, інспекції України: їх статус, функції.
30. Територіальні органи центральних органів виконавчої влади: права, компетенція функції.
31. Централізація та децентралізація у структурній організації державного управління.
32. Поняття та види контролю в державному управлінні.
33. Контроль, інституціоналізований за гілками державної влади.
34. Громадський контроль.
35. Конституційно-правові засади місцевого самоврядування в Україні.
36. Правовий статус органів місцевого самоврядування в системі державного управління, риси та ознаки.
37. Сучасна система місцевого самоврядування в Україні: територіальна громада, представницькі органи місцевого самоврядування, виконавчі органи місцевого самоврядування, посадові особи місцевого самоврядування.

38. Асоціації та інші форми добровільного об'єднання органів місцевого самоврядування.
39. Орган державної влади – визначення, особливості та риси.
40. Принципи формування та повноваження органів державної влади.
41. Організація, відповідальність, делегування повноважень органами державної влади.
42. Цілі діяльності органу державної влади.
43. Управлінські рішення органів державної влади - механізм прийняття та ознаки.
44. Стратегічний менеджмент як елемент управління органу державної влади – визначення та завдання.
45. Принципи стратегічного менеджменту та його специфіка в органах державної влади.
46. Структура стратегічного менеджменту в органах державної влади.
47. Ситуаційне управління в органах державної влади – параметри, завдання та етапи.
48. Функціональне обстеження як елемент управління в органах державної влади.
49. Контролінг в діяльності органу державної влади.
50. Управлінська інформація – визначення, властивості та класифікація.
51. Вимоги до управлінської інформації.
52. Інформаційні комунікації – завдання, мета та функції.
53. Комунікаційний процес – визначення та етапи.
54. Зв'язки з громадськістю в державних органах – завдання та функції.
55. Визначення та механізм проходження державної служби.
56. Аспекти державної служби в Україні.
57. Загальна соціальна ефективність державного управління – основні поняття.
58. Критерії соціальної ефективності державного управління.
59. Економічна ефективність державного управління.
60. Порядок оцінки ефективності державного управління

ПИТАННЯ ДО ЗАЛКУ

З ДИСЦИПЛІНИ «ДЕРЖАВНА РЕГІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА ТА ТЕРИТОРІАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ВЛАДИ В УКРАЇНІ»

1. Сутність, зміст, специфіка та системні аспекти державного управління.
2. Принципи державного управління.
3. Основні теорії державного управління.
4. Ієрархія цілей державного управління та підходи до їх формування.
5. Юридичне та ресурсне забезпечення цілей державного управління.
6. Поняття і види функцій державного управління.
7. Функціональна структура державного управління.
8. Сутнісні характеристики організаційної структури державного управління.
9. Державний устрій як основа організації державного управління.
10. Основи побудови організаційної структури державного управління.
11. Загальні риси управлінської діяльності.
12. Форми управлінської діяльності.
13. Методи та стадії управлінської діяльності.
14. Управлінські технології.
15. Державне управління економікою: сутність та функції.
16. Теоретичні основи державного регулювання економіки.
17. Методи державного регулювання економіки.

18. Державне регулювання цін та інфляції.
19. Механізм державної підтримки підприємницької діяльності.
20. Цілі, завдання та механізм реалізації соціальної політики держави.
21. Механізм соціального захисту населення.
22. Державне регулювання розвитку елементів соціальної інфраструктури.
23. Конституція України про гілки влади в Україні.
24. Верховна Рада та державне управління.
25. Інститут Президента та державне управління.
26. Законодавчі засади виконавчої влади в Україні.
27. Кабінет Міністрів України як вищий орган виконавчої влади: структура, порядок формування, функціональні повноваження.
28. Центральні органи виконавчої влади (ЦОВВ) у системі державного управління.
29. Державні служби, агентства, інспекції України: їх статус, функції.
30. Територіальні органи центральних органів виконавчої влади: права, компетенція функції.
31. Централізація та децентралізація у структурній організації державного управління.
32. Поняття та види контролю в державному управлінні.
33. Контроль, інституціоналізований за гілками державної влади.
34. Громадський контроль.
35. Конституційно-правові засади місцевого самоврядування в Україні.
36. Правовий статус органів місцевого самоврядування в системі державного управління, риси та ознаки.
37. Сучасна система місцевого самоврядування в Україні: територіальна громада, представницькі органи місцевого самоврядування, виконавчі органи місцевого самоврядування, посадові особи місцевого самоврядування.
38. Асоціації та інші форми добровільного об'єднання органів місцевого самоврядування.
39. Орган державної влади – визначення, особливості та риси.
40. Принципи формування та повноваження органів державної влади.
41. Організація, відповідальність, делегування повноважень органами державної влади.
42. Цілі діяльності органу державної влади.
43. Управлінські рішення органів державної влади - механізм прийняття та ознаки.
44. Стратегічний менеджмент як елемент управління органу державної влади – визначення та завдання.
45. Принципи стратегічного менеджменту та його специфіка в органах державної влади.
46. Структура стратегічного менеджменту в органах державної влади.
47. Ситуаційне управління в органах державної влади – параметри, завдання та етапи.
48. Функціональне обстеження як елемент управління в органах державної влади.
49. Контролінг в діяльності органу державної влади.
50. Управлінська інформація – визначення, властивості та класифікація.
51. Вимоги до управлінської інформації.
52. Інформаційні комунікації – завдання, мета та функції.
53. Комунікаційний процес – визначення та етапи.
54. Зв'язки з громадськістю в державних органах – завдання та функції.
55. Визначення та механізм проходження державної служби.
56. Аспекти державної служби в Україні.
57. Загальна соціальна ефективність державного управління – основні поняття.

58. Критерії соціальної ефективності державного управління.
59. Економічна ефективність державного управління.
60. Порядок оцінки ефективності державного управління

ТЕСТ З ДИСЦИПЛІНИ
„ДЕРЖАВНА РЕГІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА ТА ТЕРИТОРІАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ
ВЛАДИ В УКРАЇНІ”

1. Економічна функція держави полягає у:
 - забезпеченні територіальної цілісності країни
 - забезпеченні прав і свобод людини і громадянина
 - створенні передумов, необхідних для ефективної економічної діяльності суб'єктів господарювання
2. Серед основних завдань державного регулювання в сучасній ринковій економіці є:
 - повна заміна ринкового механізму регулювання
 - послаблення конкуренції
 - контроль за рівнем зайнятості та інфляції
3. Об'єктами державного регулювання в умовах ринкової економіки є:
 - профспілки і союзи підприємців
 - центральні і місцеві органи влади
 - галузі, сфери економіки
5. Основними суб'єктами державного регулювання економіки є:
 - галузі, сфери і сектора економіки, регіони, соціально-економічні процеси та явища
 - господарюючі суб'єкти
 - законодавчі, виконавчі та судові органи державної влади
6. Суб'єктами державного регулювання економіки є:
 - підприємства і організації різних форм власності
 - підприємства і організації державної форми власності
 - законодавчі, виконавчі і судові органи державної влади, органи місцевого самоврядування, громадські, професійні організації, рухи, асоціації, виробничі колективи, соціальні групи в частині делегованих повноважень
7. Класифікація методів державного регулювання економіки за формою впливу включає:
 - методи прямого та непрямого впливу
 - економічні, моральні методи
 - правові, економічні, адміністративні методи
9. Державна політика у сфері витрат і оподаткування називається:
 - монетарною політикою
 - політикою розподілу доходів
 - фіскальною політикою
10. Об'єктами бюджетно-податкового регулювання є:
 - обсяг виробництва, рівень зайнятості, рентабельність економічних суб'єктів
 - пропозиція грошей, ставка процента, валютний курс, швидкість обігу грошей
 - доходи державного бюджету, бюджетний дефіцит, державний борг
12. До основних функцій центрального банку відносять:
 - обслуговування комерційних угод
 - кредитування фізичних та юридичних осіб
 - кредитування комерційних банків
13. Політика держави, спрямована на створення сприятливого клімату в країні для залучення іноземного капіталу, називається:
 - торговельна політика
 - протекціонізм

- політика іноземного інвестування
14. Державне регулювання інвестиційної діяльності в Україні здійснюється з метою:
- поширення прямого впливу держави на виробничу сферу
 - забезпечення в суспільстві ефективного розподілу ресурсів
 - реалізації економічної, науково-технічної, соціальної політики держави
15. Політика держави, спрямована на захист національної економіки від іноземної конкуренції, називається:
- торговельна політика
 - політика іноземного інвестування
 - протекціонізм
18. Формою реалізації державної науково-технічної політики є:
- програми соціально-економічного розвитку регіонів
 - Державний бюджет
 - науково-технічні програми
21. До функцій держави в ринковій економіці не відносяться:
- законотворча діяльність
 - підтримка конкурентного середовища
 - тотальний контроль за встановленням цін на продукцію приватного сектора
22. Якщо економічні проблеми розвитку країни вирішуються частково ринком, а частково - урядом, то економіка країни є:
- адміністративно-командною
 - змішаною
23. Неспроможність держави в сфері регулювання економічних процесів зумовлена насамперед:
- періодичними спадами промислового виробництва
 - монополістичним ціноутворенням на окремих ринках
 - недосконалістю системи представницької демократії та надмірної бюрократизації державного апарату
24. Об'єктом державного регулювання економіки виступає:
- система органів виконавчої влади
 - сукупність наддержавних органів та інституцій
 - сукупність економічних процесів, відносин, явищ
25. До центральних органів виконавчої влади зі спеціальним статусом в Україні належить:
- бюджетний комітет Верховної Ради України
 - Рада з вивчення продуктивних сил України
 - Державний комітет України з питань регуляторної політики та підприємництва
26. Основним органом грошово-кредитного регулювання в Україні є:
- Міністерство фінансів України
 - Ощадний банк України
 - Національний банк України
27. Методи державного регулювання економіки – це:
- єдність продуктивних сил, виробничих, техніко-економічних відносин та господарського механізму
 - сукупність адміністративних важелів за допомогою яких держава здійснює економічну політику

Перелік навчально-наочних посібників та технічних засобів навчання

№ п/п	Назва	Кіл-ть
1.	Проектор	1
2.	Телевізор	1
3.	Презентації з тем лекцій: 1. Державна територія та її структура. Територіальний поділ України. 2. Територіальний устрій України. 3. Вітчизняний і зарубіжний досвід територіального поділу та устрою. 4. Територіальний процес в Україні. Проблеми реформування територіальних основ публічної влади в Україні	4

Література

Базова:

1. Бабаєв В. М. Управління великим містом: теоретичні і прикладні аспекти: монографія / В. М. Бабаєв; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. - Х.: ХНАМГ, 2010. - 306 с.
2. Крегул І. Ю. Правове забезпечення державного управління: Навч. посіб. для самостійного вивчення дисципліни / І. Ю. Крегул. - К.: КНЕУ, 2005. - 208 с.
3. Журавський В. С. Державне будівництво та місцеве самоврядування в Україні: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В. С. Журавський, В. О. Серьогін, Н. Ярмиш. – К.: Концерн «Видавничий Дім "Ін Юре"», 2003. – 672 с.
4. Іжа М. М. Організаційно-правові засади державного управління: навч. посіб. / М. М. Іжа, Т. І. Пахомова, Я. О. Різнікова; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Одес. регіон. ін-т держ. упр., Каф. держ. упр. і місц. самоврядування. - О.: ОРІДУ НАДУ, 2008. - 310 с.
5. Ключниченко Є. Є. Управління містом: навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. / Є. Є. Ключниченко; Київський національний ун-т будівництва і архітектури. - К.: КНУБА, 2003. - 260 с.
6. Кравченко В. В. Муніципальне право України. Навч. посіб. / В. В. Кравченко, М. В. Пітцик. – К.: Атіка, 2003. – 672 с.
7. Лазор О. Д. Територіальна організація влади в Україні: навч. посіб. / О. Д. Лазор [та ін.]; Львівський регіональний ін-т держ. управління Національної академії держ. управління при Президентові України. - К.: Дакор, 2007. - 576 с.
8. Малиновський В. Я. Територіальна організація влади в Україні: концептуальні засади трансформації: монографія / В. Я. Малиновський. – Луцьк: СПД Гадяк Жанна Володимирівна, 2010. – 451 с.
9. Наконечний В. В. Управління містом: теоретико-методологічний вимір: монографія / В. В. Наконечний; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Харк. регіон. ін-т держ. упр. - Х.: [б. в.], 2012. - 263 с.
10. Регіональне управління: підручник / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Каф. регіон. упр., місц. самоврядування та упр. містом; [авт.-упоряд.: Ю. В. Ковбасюк та ін.]; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. - К.: НАДУ, 2014. - 513 с.
11. Саханенко С. Є. Територіальна організація влади в Україні: навч.-метод. посіб. / С. Є. Саханенко, М. П. Попов, О. І. Чебан; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Одес. регіон. ін-т держ. упр. - О.: ОРІДУ НАДУ, 2011. - Ч. 1: Територіальні основи публічної влади в Україні. - 278 с.
12. Територіальна організація влади в Україні: статус і повноваження місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування / уклад. О. М. Семьоркіна [та ін.]; ред. А. П. Заєць. - К.: Видавничий Дім "Ін Юре", 2002. - 928 с.
13. Управління сучасним містом: підручник / О. В. Берданова [та ін.]; ред. В. М. Вакуленко, М. К. Орлатий; Національна академія держ. управління при Президентові України. - К.: НАДУ, 2008. - 632 с.
14. Утвенко В. В. Теорія та історія місцевого самоврядування: Навч. посіб. / В. В. Утвенко. - К.: ДП "Вид. дім "Персонал", 2015. - 234 с.

Допоміжна:

15. Батанов О. В. Конституційно-правовий статус територіальних громад в Україні: Монографія / О. В. Батанов [За заг. ред. В. Ф. Погорілка]. – К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2003. – 512 с.
16. Батанов О. В. Територіальна громада – основа місцевого самоврядування в Україні: монографія / О. В. Батанов. – К.: Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2001. – 260 с.

17. Бедрій Р. Б. Державне будівництво та місцеве самоврядування в Україні / Р. Б. Бедрій, С. Я. Бурда. – Л.: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. – 124 с.
18. Гошко А. Оцінка діяльності місцевих органів самоврядування: монографія / А. Гошко. - К.: Видавництво УАДУ, 1998. - 154 с.
19. Гошко А. Стратегія і тактика планування діяльності органів місцевого самоврядування / А. Гошко. - К.: Видавництво УАДУ, 2000. - 180 с.
20. Делія Ю. В. Конституційно-правові основи місцевого самоврядування в Україні: проблеми теорії та практики / Ю. В. Делія. – Донецьк, 2004. – 280 с.
21. Державне управління та державна служба: словник-довідник. Укладач О. Ю. Оболенський. - К.: КНЕУ, 2005. - 480 с.
22. Ківалов С. В. Адміністративне право України: навч. посіб. / С. В. Ківалов, Л. Р. Біла-Тіунова; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". - Вид. 6-те, стер. - О.: Фенікс, 2012. - 399 с.
23. Крупчан О. Д. Організація виконавчої влади в Україні: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.07 / Крупчан Олександр Дмитрович; Нац. ун-т "Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого". - Х., 2013. - 40 с.
24. Організація місцевої влади в Україні: сучасний стан та перспективи: матеріали соціол. опитування та рек. міжнар. наук.-практ. конф. "Проблеми реформування місцевого самоврядування України в контексті наближення до європейських стандартів", м. Харків, 28 жовтня 2009 р. / Координатор проектів ОБСЄ в Україні, НДІ держ. будівництва та місцевого самоврядування Академії правових наук України; ред. кол. Ю. П. Битяк. - Х.: [НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування АПрН України], 2009. - 29 с.
25. Саханенко С. Є. Політичне управління містом в умовах самоврядування / С. Є. Саханенко; Українська академія держ. управління при Президентові України. Одеський філіал. - О.: ОФ УАДУ, 2001. - 380 с.
26. Утвенко В. В. Муніципальна соціально-економічна політика: навч. посіб. / В. В. Утвенко. - К.: ДП "Вид. Дім "Персонал", 2011. - 140 с.
27. Швець І. Ю. Правове забезпечення державного управління в Україні: навч. посіб. / І. Ю. Швець, Ю. Ю., Швець. - Сімферополь: ДДАЙП, 2013. - 239 с.

Інформаційні ресурси

1. Конституція України [Електронний ресурс] / Верховна Рада України // Законодавство України: - Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
2. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» [Електронний ресурс] / Верховна Рада України // Законодавство України: - Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
3. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» [Електронний ресурс] / Верховна Рада України // Законодавство України: - Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.